

Izjava ob 4. juniju.

Stane mesečno Din 25.—; za in-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L
Telefon št. 2073 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Uredniški oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2498

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem črku: zavod: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 30. maja

Te dni je »Jutro« razkrilo zopet nove podatke o veliki nepoštenosti, ki jo je zakrivila SLS po svojih eksponentih v ljubljanskem oblasnem odboru proti predstavnikom one samouprave, ki ni v rokah SLS, in za katero vsled tega po starih »katoliških« metodah škofove stranke obstoji načelo, da jo je treba zatreti in uničiti, če drugače ne gre, z obrekovanjem in nasiljem.

Oblasni odbor je nad občinsko upravo v Trzinu, ki je v naprednih rokah, izvršil nekako tajno preiskavo. Zasljeval je vse mogoče ljudi za hrbtno župana, ne da bi obvestil občino. Preiskava je šla kakor neka srednjeveška tajna inkvizicija. Šepetalo se je in namigavalo, a nič točnega ni prišlo na dan, kjer bi se obrekovalca moglo izrabiti. Razume se po sebi, da je katoliška inkvizicija ostala brez uspeha in da predsednik SLS ni bilo dano veselje, da na grmadi seže tržiškega župana obl. poslanca g. Ivana Lončarja.

Kmalu nato je »Slovenec« iz peresa, ki si mu na prvi pogled videl, katera roka ga je držala, prinesel uvodnik, v katerem je znova namigaval in posredno obrekoval. Ko pa je župan Lončar tožil, se je kot pisec pojavil narodni poslanec katoliških duhovnikov g. Smodej. Zanimivo je, da je ta katoliški duhovnik v istem članku ljuto napadal druge liste, da se »lizza plot« pozivajo na imuniteto poslance. Sam pa je, pišeč ta članek, zagrešil to, kar je drugim očital, proti g. Lončarju in proti agrarnemu komisarju g. Spiller-Muysu.

S tem pa ta zadeva ne more biti zavržena. Oblasni odbor ni županstvu v Trzinu izdal obrekovalce, kar je med poštenimi ljudmi sicer običajno, in mu v nobenem obziru ni dal zadoščenja. G. Natlačen se dela, kakor da ni vse skupaj nič, da si je šlo za najkrušeje obrekovanje, ki ga je bil z veseljem prigrabil, da uniči napredno samoupravo.

Glede osebne dostojnosti, ki je v vsem tem postopanju verno naslikano, so naši računi napram g. Natlačenju že zaključeni. Tem bolj, ker je tako postopala SLS napram županu, ki je obenem oblasni poslanec, torej ožji tovariš katoliških navzočnikov v oblasnem odboru. Gre pa za več. Mi si moramo odločno prepovedati, da se partizanski manevri in obrekovanja izvršujejo potom oblasnih odborov. V tem je nedvomno zloraba uradne oblasti. Najprimitivnejše načelo je, da se mora o obdolžitvah zaslišati osumničene. To velja za privatno življenje in še bolj, če se sumniči javnega funkcionarja. Prva dolžnost je obvestiti osumničene, da si morejo iskati zadoščenja. Oblasni odbor pa je stikal povsod, samo županu se »preiskovalni« komisar ni smel predstaviti. Tako navodilo je nedvomno imel od svojih starešin.

Oblasni odbor se je s tem najnovejšim svojim napadom na svobodno občino in čast njene uprave zopet enkrat temeljito diskvalificiral kot urad. Takim ljudem naj se zaupa nadzorstvo nad občinami? Višja samouprava ne sme ubijati nižje samouprave. Vse to, kar se glede partizanstva očita srbijanskim strankam, je še v večji in grši meri posebejeno v naši SLS.

Klerikalizem besni bolj in bolj. Vsak dan dohajajo vesti o pristranskosti in krivičnih redukcijah. Tu sta si oblasni odbor v Mariboru in Ljubljani slična kakor jace jace. Te dni je bil zopet premeščen izvrsten uradnik - veterinar v Srbijo po zahtevi klerikalnega poslance Brodarja. Prav je, da se tudi ta slučaj javno zabeleži. Pride čas, ko se bo treba na to spomniti. Otroče preganjanje stanovske organizacije učiteljska nas spominja na Lampetove čase. Obupni poskusi klerikalnega politika, ki je obenem sodnik, preganjati izvrstnega, naprednega učitelja, nam dokazujejo, da je klerikalizem takšen, kakršen je bil in da se ničesar ni naučil niti v vojni.

V senci izdajstva nam svojimi volilci, prodana radikalom, izvaja SLS svoja nasilja nad političnimi nasprotniki izbirajoč si za žrtve jadne nameščenice. Gospoda naj pa ne misli, da ji bo to mnogo pomagalo. Mlajša generacija je bila že nekoliko pozabila, kakšen je klerikalizem, SLS jo zdaj od dne do dne znova uči, kaj je klerikalizem in kam vodi. In vse kaže, da bo mnoge naučila. Pride kmalu čas, ko bomo žrtve mogli popraviti, spomin na strahovladno izdajalske SLS pa ostane neizbrisen.

„Slovenec“ v fašistični milosti

Rim, 30. maja. r. Predvčeršnjim so se vršile demonstracije proti Jugoslaviji v Rimu, Milanu, Padovi, Bariju in Bologni. Italijanski tisk povdarja, da se je jugoslovenska vlada že opravičila zaradi demonstracij proti Italiji v raznih krajih Jugoslavije, zlasti pa zaradi dogodkov v Splitu in Šibeniku. Glavni fašistični listi z zadovoljstvom navajajo članke ljubljanskega »Slovenca« in beograjskega »Odjeka«, ki pišeta v prilog ratifikaciji nettunskih konvencij.

Marinković demantira vse po vrsti

Včerašnja seja Narodne skupščine

Nadaljevanje in zaključek debate o nameravani predložitvi nettunskih konvencij. — Vlada noče dati pojasnila o motivih svojega sklepa, zatrjuje pa, da na ratifikacijo ne pritiskajo niti Italija, niti londonski bankirji

Beograd, 30. maja. c. Današnja seja Narodne skupščine, ki je nadaljevala in zaključila razpravo o nujnem predlogu poslance Svetozarja Pribečevića, ki je zahteval od vlade pojasnila, kolike resnice je na vseh, da namerava vlada predložiti Narodni skupščini nettunske konvencije v ratifikacijo.

Debata je bila tudi danes vseskozi živahna in zlasti med govorom črnogorskega radikalca Puniša Račića tako burna, da je moral predsednik sejo prekiniti. Današnja seja Narodne skupščine pa je bila še posebej značilna tudi zato, ker je zopet enkrat pokazala pravo lice sedanjega hegemonističnega režima.

Seja se je pričela šele ob 10.15. Po običajnih formalnostih je dobil besedo poslanec Puniša Račić, katerega je opozicija neprestano prekinjala z medklici, kar je spravilo govornika čisto popolnoma iz koncepta. Kakor vedno, kadar nastopi v Narodni skupščini, je g. Puniša Račić tudi topot pokazal v svojem govoru pravo lice Vukičević-Koroščevega velikosrbskega hegemonističnega režima. Njegov govor je kulminiral v posvajanju opozicije, kateri je najbolj zametil da ovira vlado pri najetju inozemskega posojila. Najbolj pa ga boli, da opozicija s tem onemogoča zgradbo jadranske proge. Opozicija je spravila g. Račića v skrajno zadrego, ko je dokazovala, da skrbi g. Račića zgradba jadranske proge zgolj zato, ker bi imela priložnost preko njegovega posveta mimo njegove hiše, od česar bi imel on seveda lepe koristi. Med njim in poslancem Novico Saulićem je prišlo do tako hudega prepiranja, da je moral predsednik po brezuspešnih poskusih, da napravi red, sejo prekiniti.

Po zopetni otvoritvi se je Puniša Račić nadaljeval svoj govor in na očitke, da bi pomenila ratifikacija nettunskih konvencij izdajstvo interesov prečasnih krajev, zlasti pa Hrvatske in Dalmacije, zaključil svoj govor z izjavo: »Bratje Hrvati! Vi ste se zelo hrabro borili za dodelje centralnih držav. Bodite srečni in zadovoljni, da vam ni treba plačevati nam Srbom vojne odškodnine. Vidite, o vsem tem nam ne bi bilo treba sedaj govoriti, če bi se država nazivala kratkomo kraljevina Srbija ali Velika Srbija, ne pa kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev!«

Razumljivo je, da je ta izjava enega najintimnejših prijateljev g. Vukičevića izzvala pri opoziciji ogorčene proteste. Videti pa je bilo, da sta bila nastop in preodkrita izpoved Puniše Račića silno neljubla tudi demokratom, ker dokazuje, da se tudi oni strinjajo s tem naziranjem, dasiravno tega na zunan je kažejo tako očito. Značilno je, da so tudi slovenski klerikalci samo z molkom kvitirali to izjavo svojega zaveznika.

Nato je dobil besedo zemljoradnik g. Vojta Lazarič, ki je najostreje nastopil proti vladni nameri, da predloži nettunske konvencije, obenem pa je ogorčeno obsoljal početje notranjega ministra dr. Korošca, ki dopušča, da njegovi organi prelivajo kri omladine, ki ni zagrešila ničesar drugega, kakor da ljubi svojo domovino in daje duška svojem odporu proti ponižanju pred Italijo.

Debata je bila s tem zaključena, nakar je povzel besedo

zunanji minister dr. Marinković

Minister je takoj uvodoma izjavil, da smatra zahtevo, ki jo je stavil v imenu KDK g. Pribečević, za neumestno. Resolucija, ki jo je predlagal g. Pribečević, zahteva od vlade pojasnila, kdaj namerava predložiti Narodni skupščini nettunske konvencije in zakaj smatra vlada to stvar sedaj za tako nujno. Ratifikacija nettunskih konvencij ni stvar, ki bi jo bilo mogoče izvršiti kar tako na hitro roko. Zato tudi ni potrebno, da bi vlada podala izjavo, kdaj namerava to storiti. Konvencije bodo predložene Narodni skupščini.

Pavle Radić: In to še pred najetjem posojila!

Dr. Marinković: Prej ali pozneje, predložene bodo, čim bo zunanje ministrstvo rešilo vse zadeve, ki so s tem v zvezi in ki zahtevajo ratifikacijo teh konvencij. O nujnosti v tem slučaju ne more biti govora (Medklic iz vrst KDK: Vsa javnost je razburjena in zahteva pojasnila.) Javnost nima vzroka se razburjati. Znano je, da te konvencije že obstojajo tri leta in dve leti je poteklo že od tega, kar so bile te konvencije predložene Narodni skupščini.

Dr. Predavec: Pa tudi zopet umaknjen. Ni baš gentlemenko, da tako govorite.

Dr. Marinković: Ne potrebujem takih lekcij in jih tudi ne sprejemam.

Pavle Radić: To ni baš okusno.

Dr. Marinković: Ugotavljam dejstvo, da je vlada že enkrat predložila nettunske konvencije Narodni skupščini in da jih takratni zunanji minister ni mogel predložiti brez soglasnosti celokupne vlade. Kar pa se tiče zopetne umaknitve teh konvencij rezervira vlada sebi pravico, da jih tudi se-

daj lahko zopet umakne. Pred dvema letoma predložitev teh konvencij v javnosti ni izzvala nikakega razburjenja in ne vidim nobenega razloga, da se javnost razburi sedaj. Vlada s tem, da je sklenila predložiti konvencije Narodni skupščini, prav gotovo ni imela namena razburjati javnosti.

Pri tej priliki ugotavljam tudi to, da je absolutno netočna, da bi bil kdorkoli zahteval od naše vlade, naj sedaj predloži konvencije v ratifikacijo. Tekom 13 mesecev od kar sem zunanji minister, Italijanska vlada od nas ni niti enkrat zahtevala, niti sedaj, niti kdaj poprej, da predložimo konvencije v ratifikacijo, niti ni kdorkoli tega niti omenil. O tem je razpravljala samo italijanski tisk, nas pa ni nihče niti vprašal, ali in kdaj nameravamo konvencije ratificirati. Ravno tako tudi z nobene druge strani ni bilo nikakega diplomatskega pritiska. Končno ugotavljam tudi to, da so netočne vesti da je bila ratifikacija nettunskih konvencij zahtevana kot pogoj za naše posojilo. Vlada je v svojih sklepih popolnoma svobodna in ima svobodno odločati o tem, ali te konvencije sprejme ali ne. Prav tako pa ima tudi Narodna skupščina vso svobodo, da ratifikacijo odobri ali odkloni. Izjavljam, da nujnosti predloga g. Pribečevića ne sprejemam.

Svetozar Pribečević je nato zahteval besedo, ki pa mu jo je predsednik odklonil. Pribečević je zato govoril o kršitvi poslovnika in naglasil, da se čudi zunanjemu ministru, ki smatra njegov predlog za neumestno. Čudi se temu tembolji, ko vendar ve, da vsa država plamti razburjenja in ogorčenja. V ostalem pa ugotavlja, da je netočna izjava zunanjega ministra, da ni bilo pritiska od zunaj. Pariški »Temps«, ki je znan kot resen list, poroča v eni svojih zadnjih števil, da so angleški bankirji kot pogoj za dovolitev posojila zahtevali takojšnjo ratifikacijo nettunskih konvencij.

Dr. Marinković: To ni res. Ta list objavlja vedno netočne vesti iz Beograda.

Predsednik je nato odredil glasovanje; vladna večina je odklonila nujnost Pribečevega predloga, nakar je bila seja zaključena ob 14. in napovedana prihodnja za jutri dopoldne ob 9

Ministrski svet

Beograd, 30. maja. p. Danes je imel ministrski svet sejo dopoldne in popoldne. Vlada je pooblastila ministra agrarne reforme Vlado Andrića, da predloži Narodni skupščini zakonski predlog o ureditvi agrarnih vprašanj v Dalmaciji. Razen tega je ministrski svet sklepal o raznih nabavah na zahteve posameznih resornih ministrov.

Češkoslovaški poslanci na Sušaku

Sušak, 30. maja. c. Na povratku iz Dubrovnika odnosno Splita so člani češkoslovaške parlamentarne delegacije dospeli v spremstvu nekaterih naših poslancev danes dopoldne na Sušak. Radi napetih razmer na sušaško - reški meji je prvotno nameravani slovenski sprejem izostal. Češkoslovaški gostje so ostali na Sušaku do 10. ure zvečer. Prebivalstvo jim je povsod, kamor so dospeli, prirejalo priščne ovacije in jim izrazilo svoje simpatije na vse mogoče načine. Četudi ni moglo pokazati svojih čustev tako, kakor bi jih bilo pri slovenskem sprejemu. Ob 10. zvečer so krenili z brzovlakom v Zagreb, kamor dospojo jutri ob pol 7. Iz Zagreba se vrnejo preko Maribora v domovino.

Izstop slavonskih demokratov

Slavonska Slatina, 30. maja. r. Na binokštni ponedeljek se je vršila tukaj konferenca delegatov 22 organizacij Davidovičeve demokratske stranke. Kakor smo že poročali, vlada med slavonskimi davidovičevci z vodstvom stranke in njene politike silno nezadovoljstvo. Po dolgi debati je bila sprejeta resolucija, v kateri izjavljajo vseh 22 organizacij osišteke oblasti, da korporativno izstopajo iz Davidovičeve stranke ter osnujejo samostojno Hrvatsko-srbsko demokratsko organizacijo, ki zahteva temeljito spremembo režima. V svrhu doseganja tega cilja bo iskala nova organizacija najtesnejše stike s KDK.

Olimpijada

Amsterdam, 30. maja. g. Danes sta se vršili v olimpijskem nogometnem turnirju tekmi med Španijo in Mehiko ter med Urugvajem in Nizozemsko. V prvi tekmi, kateri je prisostvovalo 40.000 gledalcev, so zmagali Španci s 7:1 (3:0), v drugi pa Urugvajci z 2:0 (1:0). Naval na drugo tekmo je bil tako ogromen, da je moralo okrog 100.000 ljudi oditi, ker ni bilo več prostora.

Manifestacije KDK v Osijeku

Beograd, 30. maja. p. V nedeljo 10. t. m. se bo ob 10. dopoldne vršilo veliko manifestacijsko zborovanje KDK v Osijeku. Zborovanje bo ena največjih dosedanjih prireditev KDK.

Krvava noč v Beogradu

Naval policije na množico. — Dve osebi mrtvi, mnogo težko ranjenih. — Silno razburjenje med prebivalstvom.

Beograd, 30. maja. r. Danes so se ves dan ponavljale demonstracije po mestu. Opoldne je kakih 500 dijakov vdrlo v zaprto univerzo, kjer so nato dijaki priredili zborovanje. Sprejeli so resolucijo proti ratifikaciji nettunskih konvencij in proti nastopanju beograjske policije.

Do demonstracij večjega obsega je prišlo zvečer, ko je začela žandarmerija brez pravega povoda razganjati ljudi s promenade.

Beograd, 30. maja. p. Ob 23. uri se je pri restavraciji »Ruski car« zbrala velika skupina omladincev in občinstva, ki se je nahajalo v Knez Mihajlovi ulici na promenadi. Ker so orožniki, peš in na konjih, prihajali od vseh strani proti Ruskemu carju, se množica ni mogla raziti. Ogorčenje je vsled tega postajalo vedno večje in se je končno razvilo v demonstracije proti policiji. Razburjeni demonstrantje so nekaj časa kričali, nato pa so pričeli iz stolov in miz, ki stoje na prostoru pred restavracijo, delati barikade v strahu, da bodo orožniki napadli publiko, kakor sinoči dijake v Akademskem domu. Naenkrat pa so pričele frčati steklenice, stoli in razni drugi predmeti proti orožnikom, ki so se sprva zadržali razmeroma mirno in so branili samo prehode. V tem času je na Terazijah patroliralo orožništvo z bajonetmi na puškah, kakor tudi močni oddelki konjenice.

Da bi razbila barikado pri »Ruskem carju« in razgnala demonstrante, je policija pozvala na pomoč ognjeasce. Gasilci so naravnali močne curke vode proti barikadam, pri čemer je došlo do pretepa med njimi in demonstranti. Z druge strani je pričelo jurišati orožništvo in ob tej priliki je bilo ranjenih veliko število oseb na eni in drugi strani. Med jurišem so se začeli tudi streljati iz pušk.

Do sedaj še ni mogoče ugotoviti števila ranjenih oseb. Videlo se je le, da jih je zelo mnogo težko in lahko ranjenih.

Orožniki so naskočili demonstrante. Mnogo se jih je rešilo v notranjost po-

slopa »Ruskega carja«, kakor tudi v klet, kjer se nahaja bar. Orožniki so drli za njimi. Stopnice, ki vodijo v bar, so jako strme in ker je množica navajala nanje, so ljudje pričeli padati drug preko drugega. Strašen krik se je razlegal na ulico. Mnogi so bili poškodovani, zlomili so si roke in noge ter se težko poškodovali. Nekega mladeniča je množica poodila skoro do smrti.

Veliko število ljudi je bilo aretiranih. Koliko je aretirancev in ranjenecv, še ni znano, vsekakor pa jih je zelo mnogo. Ko je množica pričela bežati, je skupina ljudi vdrila v pasajo Izvozne banke, kjer so jih orožniki pričeli bitti s kopti pušk.

Po ulicah prevažajo avtomobili neprestano ranjence. Ob pol 11. je policija izdala naredbo, da se morajo zapreti vsi lokali na Terazijah. Orožniki so izpraznili kavarno Moskvo, restavracijo Balkan in druge lokale. Po beograjskih ulicah patrolirajo močni oddelki orožnikov peš in na konjih.

Beograd, 30. maja. opolnoči. i. Ko je policija razgnala demonstrante, je obležala na bojišču mnogo težko ranjenih. Blizu vhoda v restavracijo sta ležala dva mrtva. V tem trenutku njihova identiteta še ni ugotovljena. Število težko ranjenih omladincev je veliko. Mnogo jih je aretiranih. Ranjence so odvažale ambulance Rdečega križa v bolnico. Ves prostor okoli »Ruskega carja« kakor tudi restavracijske dvorane so okrvavljene. V mestu vlada strahovito razburjenje.

KDK obtožuje ministra Korošca

Beograd, 30. maja. i. Takoj po seji zakonodajnega odbora se je nocoj sestala KDK k seji, na kateri je bilo sklenjeno, da vloži tekom prihodnjih dni KDK obtožbo proti dr. Korošču radi nečloveškega postopanja njegove policije proti beograjski nacionatni omladini. Ogorčenje proti notranjemu ministru dr. Korošču kot nositelju policijskega terorja v prestolnici je splošno.

Usoden dan za radikalno stranko

Danes popoldne se sestane radikalni poslanski klub, da razpravlja o spomenici glavnega odbora

Beograd, 30. maja. p. Predsednik vlade Velja Vukičević je napovedal za jutri ob 5. popoldne sejo radikalnega poslanskega kluba z dnevnim redom: 1.) vprašanje zaupnice, 2.) spomenica glavnega odbora radikalne stranke. Iz tega dnevnega reda je jasno razvidno, da se želi g. Vukičević izogniti razpravi o spomenici glavnega odbora, kar hoče, da se najprej glasuje o zaupnici. Ako se mu izglasuje zaupanje, bo razprava o spomenici nepotrebna. Radikalni nezadovoljevi napovedujejo, da ne bodo privolili, da bi se glasovalo o za-

Zakon o državljanstvu sprejet

Viharna seja zakonodajnega odbora. — Resno oškodovanje ameriških izseljencev

Beograd, 30. maja. p. Danes popoldne se je vršila seja zakonodajnega odbora; na seji je vladna večina definitivno sprejela zakon o državljanstvu. Ker notranji minister dr. Korošec ni hotel sprejeti upravičenih predlogov zastopnikov KDK, ki naj bi preprečili šikane naših ameriških izseljencev — po vladnem načrtu bi izseljenci izgubili že po dveh letih naše državljanstvo — so poslanci KDK izjavili, da bodo v Narodni skupščini uvedli proti temu za konskemu predlogu najostrejšo borbo.

Do spopada med opozicijo in vladno večino je došlo že takoj v početku seje, ki jo je otvoril podpredsednik dr. Hohnjec. Pri čitanju zapisnika zadnje seje sta Svetozar Pribečević in Stjepan Radić ugotovila, da je zapisnik falzificiran, ker je vlada pri glasovanju na zadnji seji ostala v manjšini, čeprav je predsednik trdil, da je v večini. Svetozar Pribečević je trdil, da je za vladni predlog glasovalo le 11 članov, za opozicijski pa 15. Preprič o popravni zapisnika je trajal zelo dolgo, nakar je prišel na razpravo član 56. zakona o državljanstvu, ki se v glavnem nanaša na naše ameriške izseljence. Svetozar Pribečević je protestiral, da se odvzema državljanstvo ameriškim izseljencem, čeprav jim celo bivša Avstro-Ogrska nikdar ni odrekala državljanstva. Predlagal je, naj določbe čl. 56. veljajo le za bodočnost, ker bi ta člen v predloženi obliki zrevoltiral naše izseljence proti lastni domovini.

Minister dr. Korošec je v svojem odgovoru pojasnjeval, da ne izgube državljanstva oni, ki so izvrševali svoje dolžnosti napram državi, ako so n. pr. izpolnjevali vojaške obveznosti, javljali se pri naših konzulatih, ali plačevali davke.

Proti temu je zelo ostro govoril Stjepan Radić, ki je končal svoj govor z izjavo, da je doslej smatral ministra Korošca za kulturnega človeka, sedaj pa je žal spo-

znal, da je barbar in da ni nikdar sedel večji barbar na ministrskem stolu, kakor sedaj. Podpredsednik dr. Hohnjec ga je zaradi tega pozval k redu.

Nato je ponovno govoril Svetozar Pribečević, ki je povdarjal, da je to, kar dela sedanja vlada, skrajno škodljivo. Zahteval je, naj se določi rok, kdaj izgube naši izseljenci državljanstvo.

Minister dr. Korošec je izjavil, da je dovoljen dveletni rok do l. 1930, ter je predlagal k členu 56. nov dodevek: »Srb, Hrvat in Slovenci, ki so se izselili iz naše države ter na podlagi čl. 26. izgubili državljanstvo naše kraljevine, imajo pravico, da ga ponovno pridobijo potom izjave po čl. 41., izvršene v roku 10 let po uveljavitvi tega zakona.«

Svetozar Pribečević je izjavil, da je od dr. Korošca predlagana stilizacija neprimerna, ker se naši izseljenci niso stalno naselili izven naše države, ker so pustili doma svoje domove, svoje žene in otroke, zaradi česar nikakor ne gre, da bi izgubljali državljanstvo. Od dr. Korošca predlagani dodevek stvar samo poslabšuje.

Minister dr. Korošec ni hotel sprejeti od KDK predlaganih sprememb, zaradi česar je Stjepan Radić izjavil, da bo opozicija započela najostrejšo obstrukcijo proti predlaganemu zakonu.

Pri čl. 58. ki govori o priznavanju državljanstva ruskim naseljenecem, je imel Stjepan Radić daljši govor, v katerem se je izrekel za obnovitev odnosajev s sovjetsko Rusijo. Ako bi bili z Rusijo, bi v slučaju napada Italije na nas imeli za svoj Rusijo, ki bi nas branila. Vladna večina je sprejela čl. 58, kar ga je predložila vlada, nato pa tudi člene 59, 60, 61, 62 in 63. Vladni predlogi so bili sprejeti z 22 glasovi proti 11, nakar je bil tudi pri končnem glasovanju celotni zakonski predlog sprejet.

Dr. Beneš o priključitvenem problemu

Češkoslovaška zunanja politika ostane nespremenjena

Pariz, 30. maja. »Echo de Paris« objavlja vest, ki jo je prejel »Daily Telegraph« od avtorja bruseljskega dopisnika o zadnjem potovanju češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša v Berlin.

Po zadnjem londonskem listu je tvorila priključitev Avstrije k Nemčiji pri razgovorih med dr. Benešom in državnim tajnikom Schubertom eno izmed najvažnejših točk pogovora. Minister dr. Beneš ni bil izrazito priključitven, da bi pobil to politiko, in sicer ne tako zelo zaradi posebnih interesov svoje lastne države, temveč mnogo bolj s ozirom na splošno evropsko politiko. Priključitev, tako je izjavil dr. Beneš, je v resnici nemogoča, ne da bi prišlo do nove vojne, ki bi morala podreti obstoj Evrope, ki se je končno pričela. Dr. Beneš pa je bil pristavil — ta del razgovora povzda nacionalistični »Echo de Paris« — da se ne bo več resno boril proti priključitvi Avstrije k Nemčiji, če bi bila Nemčija in Avstrija pripravljena skleniti

sveto s ostalimi državami srednje Evrope. V tem primeru bi se stališče Češkoslovaške v vprašanju priključitve v temeljnih spremembah. Dr. Beneš je pristavil, da misli pri tem samo na gospodarsko zvezo, ki bi utegnila koncem koncept priključitve do politične federacije. Končno je bil dr. Beneš zagotovil, da ta načrt ni naperjen niti proti Madžarski niti proti Italiji.

Praga, 30. maja. S. Nasproti drugačnim vestem izjavlja češkoslovaški tiskovni urad, da se smemo stališče zunanjega ministra dr. Beneša glede gospodarskega sodelovanja sredi evropskih republik proti kakršnimkoli novim političnim akcijam nasledstvenih držav in proti priključitvi ter glede celokupne smeri češkoslovaške zunanje politike s obiskom dr. Beneša v Berlinu ni izpremenilo. Istotako tudi v bodoče ne bodo mogle nikakršne kombinacije med državami spreminiti tega stališča.

Važni problemi junijskega zasedanja v Ženevi

Podpiranje majhnih držav v slučaju vojne. — Zopetna odgovor posojila Portugalski. — Vprašanje bolgarskega posojila

Ženeva, 30. maja. d. Včeraj se je sestel podpredsedstvo tajnika angleškega zakladnega urada sir Otta Nimayerja finančni odbor na junijsko zasedanje. Na tej seji se je bavil finančni odbor s raznimi vprašanji, o katerih se bo posvetoval svet Društva narodov na svoji prihodnji seji.

Splošnega političnega interesa je pri teh posvetovanjih finski predlog k členoma 16. in 17. pakta Društva narodov. ki se nanaša na podpiranje finančne slabih držav po Društvo narodov v primeru oboroženega napada. Svet Društva narodov je povelj finančnemu odboru nalogo, naj izdelata podrobno teta načrta v finančno tehničnem pogledu. V zvezi s tem bo preiskal tudi problem o kupni sili zlata, o katerem je razpravljala gospodarski odbor Društva narodov. Kakor se izve, bo prošnja za portugalsko posojilo pod zaščito Društva narodov zopet odložena, kar je pripisovati zadnjim

političnim spremembam na Portugalskem. Ni pa izključeno, da se bo finančni odbor s tem posojilom bavil na jesenskem zasedanju. Bolgarski finančni minister Molov bo poročal finančnemu odboru o napredovanju pogajanj, ki so se vršila med bolgarsko vlado in berlinsko diskontno družbo zaradi predvojnega posojila iz leta 1914. Molov bo dalje poročal o poteku svojih pogajanj z republiško komisijo, ki spada tudi med zadeve, ki jih je treba urediti, preden se bo pričela razprava o bolgarskem posojilu pri Društvo narodov. Na dnevnem redu finančnega odbora je dalje vprašanje bolgarskih beguncev, vprašanje dela grške komisije za begunce, pogodba med grško vlado in grško narodno banko, upravljanje avstrijskega in madžarskega posojila Društva narodov ter bilanca posojila mesta Gdansk iz leta 1926. Končno bo moral odbor izvoliti tudi novega predsednika za leto 1928./29.

Neznana usoda Nobilove ekspedicije

Možnost rešitve posadke. — Italija odklanja baje mednarodno pomoč

Milan, 30. maja. s. Larsen, ki pripravlja po nalogu norveške vlade pomožno ekspedicijo za »Italio«, je izjavil dopisniku »Corriere della Sera«, da smatra, da je za možnost »Italie« še 80 % možnosti, da se reši. Medtem pa je čas dragocen in treba je sistematično in uspešno izvajati poizvedbe valne polete z velikimi letali. Če vse te poizvedbe ne bi prinesle zaželenega uspeha, je treba z ladjo »Braganza« prodrati do obale Franc Jožefove dežele in naložiti tamkaj veliko skladišče živil. Po Larsenovem mnenju je precej verjetno, da je »Italio« odneslo na Novjavo Zemljo na sibirski obali.

Oslo, 30. maja. s. Korošec poročajo listi iz Kingsbaya, je ladja »Citta di Milano« zopet prispela tja. O »Italiji« do sedaj še ni nikakih vestí. Pihajo močni severni vetrovi; zavladaš so snežni meteži in hud mraz.

Kingsbay, 30. maja. s. »Citta di Milano« je odposlala italijanske alpince in dva Norvežana, ki jih je naprosila, naj dosežejo zaliv Weide na severni obali Spitzbergov. Tamkaj vladajo močni vetrovi in se pojavljajo velike množine plavajočega ledu.

Kingsbay, 30. maja. g. Ekspedicijska ladja »Citta di Milano« je na Southcape pustila stražo dveh inženjerjev in enega alpinca. Tem se je pridružil neki lovec tju-tenjev. Ta četa namerava preiskati vse ozemlje; njena naloga bo tem lažja, ker jim bo lovec kot dober poznavalec teh krajev držal vez z izhodiščem. Medtem se bavilo tehnične osebnosti z ugotovitvijo kraja, kjer se je »Italio« spustila na tla.

Interesanten komentar k boju za nettunske konvencije

Dunaj, 30. maja. d. O boju za nettunske konvencije prinaša tukajšnja »Arbeiter Zeitung« pod naslovom »Zveza med londonskimi velebankami in fašizmom« zelo zanimiv komentar. Pisec članka izjavi med drugim: Na obeh obalah Jadrana se z veliko vneto in marljivostjo razbijajo glave in šipe. Na vzhodni obali, v dalmatinskih mestih in v Beogradu morajo verovatno ta argument nacionalizma italijanski dostojanstveniki in gospodarski pionirji. Dočim na zapadni obali, v Milanu in ostalih italijanskih mestih fašisti razbijajo jugoslovanske konzulate in pretepačo jugoslovanske državljane. Policija skuša navidezno čuvati tute državljane, vendar se vse to godi večinoma zato, da bi država ne nosila nikake krivde, nikakor pa ne iz potrebe in skrbi za zaščito tujih državljanov. Fašistična država je že prevlekla na plan svoje velike diplomatske topove in Mussolini zahteva od Jugoslavije zadoščenje in pomirljive izjave.

V resnici je stvar taka, da je Jugoslovanska država sklenila večino tako zvanih nettunskih konvencij s protifašistično Italijo, predvsem pa z ono Italijo, ki se še ni vsidrala v Albanijo in še ni spravila vzhodne obale Jadrana pod svoje pokroviteljstvo. Konvencije so bile sklenjene s ono Italijo, ki se ni sklenila večnega prijateljstva z Madžarsko in ki še ni priklenila Bolgarije in Turčije pod svoj vpliv. Takratne nettunske konvencije so hotele urediti jugoslovansko-italijanska trgovinska in prometna vprašanja. Dajle vprašanja selitve delavcev, nameščencev in trgovcev. Sedaj, ko se je Italija spremenila popolnoma v imperijalistično državo, so dobila ta vprašanja drugo lice. Danes se Jugoslavija brani otonirjev italijanskega imperijalizma, ki nastopajo pod krinko gospodarskih strokovnikov. In se sklicujejo na pogodbo, ki je bila sklenjena med narodoma drugačnimi političnimi razmerami.

Jugoslovanska vlada je vezana na pogodbo, posebno še, ko se je dognalo, da bo

londonski denarni trg je tedaj zadovoljil kreditne zahteve jugoslovanske vlade. Če bo pogodba ratificirana. Zveza med londonsko City in rimsko vlado je postala v tej obliki popolnoma jasna. Zunanji minister Marinković se je po šmesečem potovanju po inozemstvu vrnil v Beograd in kot prvo zahtevo stavil ratifikacijo nettunskih konvencij. Jasno je, da so mu v inozemstvu nakazali da vodi pot v londonske velebanke skozl Mussolinijev sedež v palači Chigi. Vstop v palačo Chigi pa vodi preko Nettuna. Gotovo je, da je jugoslovanska nacionalistična omladina za to misel malo pristonna. Tudi hrvatsko mestno prebivalstvo, na čigar hrbitu se bile ta bol. kaže malo razumevanja za te zahteve velike politike, s katero pa bo morala jugoslovanska vlada najbrže računati.

Šest Prpičevih razbojnikov obsojenih na smrt

Zagreb, 30. maja. r. Danes dopoldne ob 9. je bila razpisana sodba v procesu proti razbojniški tolpi Pavla Prpiča/Malega. Vse vstopnice so bile že včeraj popoldne razgrajbene in v dvorani je vladala nezmožna gneča.

Predsednik senata vsa. dr. Bačac je domala dve uri čital sodbo, ki vsebuje 183 s strojem tipkanih strani. Sledi sločin za zločinom, ponovno so se nizala krvava dela zloglasne roparske tolpe. Med občinstvom je bilo tudi nekaj žrtv razbojnikov, med njimi vdova umorjenega žel. čuvaja Rustambega, ki je ves čas glasno ihtela. Med grobno tišino je predsednik senata čital obsodbo, s katero se obsojajo v smrt na večalih: Pavle Prpič/Mali, Ibrahim Krkić, Nikola Brdaric, Mijo Vrbanc, Marjan Krmpotić in Franjo Smojver.

Mile Vuković je obsojen na do smrti no ječo. Nikola Budak na 15 let in Juro Prpič/Cigo na pet let težke ječe. Ostali so oproščeni. Obsojenci so sodbo poslušali mirno, bledi in prepadeni. Branitelji so prijavili priziv in ničnostno pritožbo.

Prošnja za milost

Nečuvana je servilnost, ki jo v sedanjih težkih dneh uganja SLS, ki s tako vneto brani nettunske konvencije kot gospodarski in politični dobiček za Jugoslavijo, da »Slovenec« članke dobesedno ponatiskujejo vsi fašistični listi, kot dokaz, da so nettunske konvencije prav za prav — koncesija Jugoslaviji. Gluhi in slepi so klerikalci za vsako pametno besedo, za vsako trezno diskusijo, za vsako svarilo vesti, kadar njihovi radikalni gospodari to želijo. Smatralo se je kot solidarno med vsemi našimi strankami, da more Jugoslavija reševati vprašanje nettunskih konvencij le v zvezi s celim italijansko-jugoslovanskim problemom, pri čemer je obveljalo, da se bo vsa težina položila na to, da se doseže vsaj glede nekaterih točk revizija ali se ustvarijo notranji predpogoji, da bi se izognili vsaj nekaterim najtežjim posledicam. Tu sem spada n. pr. problem dalmatinskega agrara. Preko vsega tega so šli beograjski hegemonisti, a njihovi hlapci pri nas gredo za njimi čez drr in strn. Našemu ljudstvu poskušajo klerikalci navesti, da moramo sprejeti nettunske konvencije, ker grozi Italija z vojno, ako jih ne ratificiramo. Včeraj pa je zunanji minister v Narodni skupščini slovesno proglasil, da Italija od nas nikdar ni zahtevala ratifikacije, a tudi nihče drugi, temveč da je vlada sklenila predložiti konvencije popolnoma iz lastnega nagiba ter da nikdo ne osporava Narodni skupščini, da svobodno sklepa o ratifikaciji. Niti besede ni minister rekel o tem, da bi odklonitev ratifikacije mogla otežkočiti naš zunanji položaj.

To je odgovor s kolom po glavi naših klerikalcev, ki skušajo predstaviti ratifikacijo kot nekako rešitev države iz vojne opasnosti.

Naravno je, da je tudi med pristaši SLS mnogo narodnih in treznih ljudi, ki so pametni dovolj, da spregledajo grdo igrro svojih voditeljev. Zdi se, da postaja odpor proti hlapčevski politiki SLS v njenih lastnih vrstah vedno večji. Tako sklepamo iz včerajšnjega »Slovenec«-ga» uvodnika, ki milo javka, da skušajo »demagogi« spraviti v slabo luč veliko državniško delo SLS. Ta uvodnik je prototip klerikalne neiskrenosti in lažnivosti. Boj za ratifikacijo nettunskih konvencij predstavlja »Slovenec« celo kot nekako borbo proti — boljševiski opasnosti in konvencije skuša predstaviti kot rezultat sodelovanja tudi naših gospodarskih krogov! Falzifikatorska brezvestnost glavnega glasila SLS gre tako daleč, da poroča, da so poslanci KDK na včerajšnji skupščinski seji kričali: »Hočemo vojno z Italijo!« To prozorno potvorbo servira notabene organ tistega g. Korošca, ki je nedavno grozil Italiji, da hočemo svoje konje napajati v Tiberi!

Silno mučno je treznejšim pristašem SLS tudi pri srcu, ko gledajo, kako Korošec kot notranji minister v krvi duši nacionalni pamos in ogorčenje našega naroda, osobito naše omladine. Reči smemo, da se še pod nobenim notranjim ministrom ni s tako brutalno silo zatiral vsak pojav narodnega razpoloženja, kakor pod gospodinom Korošcem. Beograjska policija se v opravičilo svojega nastopa proti beograjski omladini, ki je izval ogorčenje v vsej državi, v službenem komuniqueju pozivlja naravnost na striktno naredbe velikega svobodnjaka dr. Korošca. Mi smo Koroščevo imenovanje za ministra policije sprejeli z mučnim občutkom, da eksponent slovenskega klerikalizma v resortu policije baš ne bo v ponos Slovincem. Kar moramo sedaj gledati, prekaša vse bojazni in je nam vsem Slovincem v sramoto. Ako se Italija danes dela globoko užaljeno vsled demonstracij našega ljudstva, ki so bile žaljive za fašizem, a ne za italijanski narod in ako protestira ter zahteva zadoščenje — dr. Korošec ji daje najboljša argumente, ker njegova policija nastopa, kakor da bi šlo za to potlačiti v našem narodu revolucijo, ki hoče za vsako ceno izzvati vojno s sosedno državo. Mussolinijeva policija pa ne zavijati niti enega pendreka, ko v Italijo nosijo jugoslovanske zastave, na katerih je naslikana SHS svinja... Zaman skuša »Slovenec« prati Korošca, češ da je »uradna osebnost« povsem nekaj drugega nego privatna družstva. To je sicer karakterističen argument iz orožarne klerikalne morale, ki smatra, da veljajo povsem druga pravila, ako si na vladi in druga ako si v opoziciji in ki odobrava, da Korošec v opoziciji poziva na vojno proti Italiji, v vladi pa vodi vojno proti onim, ki protestirajo, da bi Jugoslavija bila igrača v rokah fašizma.

Zaman perejo klerikalci svojega Korošca. Zaman prosijo milostne sodbe za njegova dela. Klerikalna politika se je pokazala v zadnjih dneh zopet v vsej svoji goloti: cinčna, brezvestna, brutalna. Sramotna za slovenski narod.

Iz letalskega sveta

Ženeva, 30. maja. (pa.) Semkaj sta prispela francoska letalca Costes in Le Brix. Letalca sta izjavila, da je končal njihov polet v evropska glavna mesta po programu in brez vsakega incidenta. Le med Varšavo in Prago je divjal strahovit vihar, tako da sta morala spremeniti smer. Letalca sta končno letela, da bosta poletela okoli sveta in se poslužila transatlantskega letala, ki je veljalo en milijon frankov. Letalca bosta poletela okoli sveta v najkrajšem času.

Oslo, 30. maja. (be.) Letalca Wilkins in Eyselson sta odletela danes opoldne iz Kodanja v Berlin, kamor sta prispela v nekaj urah.

Voditelj SLS kot veliki inkvizitor omladine

»Nedavno je Italiji grozil, da bomo napajali svoje konje v Tiberi, danes preliwa kri omladine radi klicev proti fašizmu.«

Silno žalostno vlogo, ki jo igrajo klerikalci po sklenitvi blejskega pakta, ko so za en sam ministrski stolček prodali slovensko avtonomijo, pozabili svoje obljube in postali slepi in gluhi za interese in potrebe prej tako skrbno čuvanih prečanskih krajev, za katere so si zlasti kar se tiče Slovenije, osvojili nekak monopol, še prav posebej ilustrira početje dr. Korošca zadnje dni, ko so na dnevnem redu nettunske konvencije in ko širom države odmevali ogorčeni protesti vsega naroda. G. Korošec je kot minister notranjih poslov izdal nalog, da se mora vsak pojav protesta v kali in nasilno udušiti. Več kot zaslužil je, da si ga je na torkovi seji Narodne skupščine privoščil g. Pribečević s sledečimi žgočimi besedami:

»Pred tremi ali štirimi leti je g. Korošec sotrduniku nekega italijanskega lista izjavil, da ne bo miroval prej, preden ne napoli svojega konja na Tiberu. A ta gospod Korošec preliwa danes kri naše omladine samo zato, ker kliče obrnena proti Italiji »Zivela Jugoslavija!« in »Doli fašizem!« (Ogorčeni klici: Sram ga naj bo!) G. Korošec, ki je hotel s svojo konjico prodrati do večnega mesta, ta veliki manifestant se je sedaj izpremenil v velikega inkvizitorja naše omladine. Toda sedaj gospoda prihaja nekaj, kar se dostojno vrsti na vse to, kar se je dogodilo doslej in kar

Kdo je odgovoren za nettunske konvencije

Avtentična pojasnila posl. Svetozarja Pribečevica.

Takoj, ko je vlada sklenila predložiti Narodni skupščini nettunske konvencije v ratifikacijo, so začeli vladni listi s »Slovenec« na čelu širiti vesti, češ da so bile nettunske konvencije izdelane pod vladno Pašić-Pribečević, podpisane od vlade Pašić-Radić in predložene Narodni skupščini pod vladno Uzunović-Radić. Zlasti ljubljanski »Slovenec« pa tudi beograjsko glasilo demokratske stranke »Odvjek« sta takoj zagrabila to kost in hotela na ta način zagovarjati Vukičević-Koroščevo vlado, češ da ji sedaj ne preostane ničesar drugega, kakor da te konvencije ratificira. O priliki včerajšnje razprave v Narodni skupščini je g. Svetozar Pribečević v svojem govoru te trditve najodločnejše demantiral in izjavil sledeče:

Predvsem moram najodločnejše zavrniti vest, da je tako zvana Pašić-Pribečevićeva vlada, v kateri da je imela SDS glavne resore, dala instrukcije za te konvencije. Pred vso Narodno skupščino in pred vso javnostjo moram izjaviti, da je ta trditev navadna laž. V tej vladi je imela SDS ministristvo prosvete, ki ni dajalo nikakih instrukcij, imela je ministristvo pravde, ministristvo trgovine z dr. Grisogonom na čelu in ministristvo agrarne reforme z dr. Krizmanom, izmed katerih prav nihče ni dal nobenih instrukcij glede nettunskih konvencij. Zato je ta vest popolnoma izmišljena in oprostita ta izraz, najodločnejša laž. (Posl. Jelačić: Ni prva pa tudi ne zadnja laž.) V tej vladi o nettunskih konvencijah sploh ni bilo niti govora, niti se ni razpravljalo o kakršnihkoli instrukcijah za te konvencije. (Radikal Joca Selic: Predložite dokaz!) Dokazi za to so člani te vlade. Da bi na nekak način sedanjí vlastodržci opravičili predložiti nettunske konvencije Narodni skupščini v ratifikacijo, so lansirali v javnost tudi to, da so bile nettunske konvencije podpisane pod vladno Pašić-Radić, Narodni skupščini pa predložene za vlado Uzunović-Radić. Pooblaščen sem od gospoda Stepana Radića, da izjavim sledeče:

Znana stvar je, da se pri nas vodi zunanja politika za kulisami, da ministrski svet o velikih in važnih internacionalnih vprašanjih sploh ne razpravlja. Znana je stvar, ki jo bodo potrdili vsi bivši ministri med drugimi tudi podpredsednik glavnega odbora radikalne stranke g. Marko Trifković, da so predsedniki vlade in zunanji ministri v naši državi smatrali zunanjo politiko nekako za svoj monopol. Nettunske konvencije se v vladi Pašić-Radić niso niti razpravljale niti reševale in so bile podpisane brez vednosti g. Radića in njegove stranke.

Sličen je bil n. pr. tudi slučaj s sporazumom z Romunijo, ki je bil podpisan brez moje vednosti in vednosti mojih prijateljev v vladi in smo zvedeli zato šele potem, ko že davno nismo več bili v vladi. To postopanje je tudi eden glavnih vzrokov, zakaj mi tako trdovratno zahtevamo ustanovitev odbora za zunanje-politične zadeve, zakaj smo mi vedno zahtevali, da se velika in važna zunanje-politična vprašanja razpravljajo v skupščinskem odboru, da se urejujejo tako pod kontrolo naroda. Ko je bil g. Radić obveščen, da so bile nettunske konvencije podpisane, je zahteval, da se predlože Narodni skupščini, to pa zato, da jih Narodna skupščina odkloni, če bi Italijanska vlada ne pristala na zahtevano revizijo.

Podpis italijansko-turške pogodbe

Rim, 30. maja (be.) Ministrski predsednik Mussolini in turški poslanik Suad beg sta podpisala prijateljsko pogodbo.

Pred odločilno bitko za Peking

Sanghaj, 30. maja. (10.) Bitka za Peking traja dalje. Kitajski nacionalisti pošiljajo na sever neprenehoma nova ojačenja in vsi poveljniki južne kitajske armade so napoli vse sile, da čimprej zavzamejo Peking. Južnokitajska vlada hoče z odločilnim napadom predvsem onemogočiti, da bi prevladala na Kitajskem japonska politika.

Peking, 30. maja. s. Kakej poroča šef generalnega štaba maršala Čangsolina, je v kratkem pričakovati odločilne bitke za Peking. Na drugi strani napoveduje general Fengjusiang skorajšno vkorakanje v Peking. Mesto je mirno, toda pripravljeno za obrambo. Zelo se opaža aginost Japoncev. Tudi na Koreji so japonski oddelki pripravljeni za odhod. Južno-mandžarske železnice ima japonsko vojaštvo v oblasti. Kljub zagotovitvi, da se Japonci ne bodo dotaknili kitajske civilne uprave, so vendar odpravili razne davke in dajatve. Pričakovati je velikih protijaponskih demonstracij v Santungu.

Aretacije inozemskih komunistov na Dunaju

Dunaj, 30. maja. d. Tu so prijeli 28letnega Bolgara Cvetana Dragneva, dijaka in novinarja, ker je predložil nekemu tukajšnjemu poslanstvu ponarejen romunski potni list s ponarejenim vizumom, ki se je glasil na ime Pavla Stojanova, trgovca iz Ismaila. Dragnev je izjavil, da je spoznal Stojanova že le dan poprej s posredovanjem nekega rojaka ter iz prijaznosti prevzel njegov potni list, da mu preskrbi vizum. Izkazalo se je, da je bila ta njegova napoved napačna. Dalje je bilo ugotovljeno, da je dozvedel Stojanov pod imenom Aleksa Petrovičija že v prejšnjem letu nekaj časa skupaj stanoval z Dragnevom. Kmalu po aretaciji Dragneva sta prišla dva moža v stanovanje in skušala odnesti 3 kovčge, v katerih so bili komunistični propagandni spisi. Skušala sta kovčge utajiti oblastvom. Tudi ta dva, in sicer 31letni inženjer Teodor Novakov in 29letni mediciner Julij Popov sta bila aretirana. Vsi trije so bili izročeni tukajšnjemu sodnemu sodišču.

Oče aretirani lastnega sina

Budimpešta, 30. maja. d. Pred nekaj dnevi so v poznih večernih urah neznaní storili napadli 70letnega lastnika neke tobacne trafike, ga težko ranili in oropali. Poizvedovanja so dognala, da je bil med storilci lasten sin trafikanta, ki se je nekaj časa potikal v slabi družbi. Po činu se tri dni ni vrnil domov, ko je slednjič prišel domov, ga je oče ostro zasilal, nakar je priznal, da ga je oropal on in še dva tovariša. Detektiv je zvezal sina in poiskal še ostala dva zločinca, nakar je vse tri izročil sodišču.

Razsodba v praškem procesu

Praga, 30. maja. h. Od 18. dalje je kazalo mesto sliko kot v dnevih mobilizacije leta 1914. Ogromne množice ljudstva so pričakovale po ulicah listov, da bi zvedele za podrobnosti današnje razprave. Večerni listi so izdali po tri do štiri posebne izdaje, ki so bile vse do zadnje razprodane. Na liste je bil tak naval, da so ljudje posameznim kolporterjem trgali časopise iz rok. Praga je žvela danes kot v dnevih največjih senzacij med vojno.

Ob 6. svečer je porotno sodišče odgovorilo na posamezna vprašanja in spoznalo vse obtoženece za krive. Ob 10. svečer je sodišče izreklo razsodbo, po kateri se bili obsojeni Mihaljko na smrt na večalih, dr. Klepetar na doživljensko težko ječo, Sikorski pa na 15 let težke ječe.

Smrtna nesreča Slovenca v Karlovcu

Karlovec, 30. maja. 6. Danes ob 9. dopoldne se je pripetila v tukajšnji tovarni usnja »Jelen« težka nesreča, koje žrtve je postal 30letni delavec Ivan Bahun, rodóm iz Save pri Jesenicah. Bil je zaposlen pri nekem stroju, po nepravilnosti je zašel z roko v transmisijo, ki ga je takoj zagrabil in vrgla s tako silo ob zid, da je obelzel s popolnoma razbito glavo. Odtrgalo mu je tudi desno nogo. Nesrečnej je bil takoj mrtel.

Megla v Newyorku

Newyork, 30. maja (be.) Nad mestom je ležala včeraj tako gosta megla, da je bil ves promet popolnoma ustavljen. Zakasnjen je bil prihod 13 parnikov.

Naši kraji in ljudje

V slovo prijatelju in tovarišu prof. Hinku Podkrajšku

Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!
S. Gregorčič.

Ce kdo, je spomnil gor omenjeno geslo profesor Hinko Podkrajšek. Z njim lega v hladni grob mož, kateremu je bilo delo

pravi narodni pregovor in marsikdo bi dvomil o njegovem uspešnem delovanju v šoli. Toda ravno nasprotno je res. Poznam dolgo vrsto profesorjev in učiteljev, toda le težko bi našel med njimi osebo, ki bi jo glede vestnosti in šoli lahko primerjal z ravnim Podkrajškom. Bil je moderen učitelj, ki je vedno stremel po napredku, toda glede vestnosti je bil učitelj stare šole, starega kova, učitelja, kateremu je dolžnost čez vse. Sam je bil vesten in redan, a isto je zahteval tudi od svojih učencev in učenec. Mladina mu je nehoti sledila v vestnosti in ga visoko spoštovala, ker je pač vedela, da ji hoče le dobro.

Ja kot človek, družabnik in kolega? Bil je dober kolega, z vsakim prijazen, vendar včasih malo oprezen, ker je doživel marsikatero razočaranje v družbi pa, kateri je popolnoma zaupal, je neverjetno oživel; zmožen je bil zabavati ves dan svo družbo. Povedati je vedel dovolj, saj je prepotoval malone vso Evropo, deloma z vlakom, deloma s kolesom in peš. V Sloveniji je poznal skoraj vsako hišo. Predvsem pa je bil ljubitelj narave. Kar je za nedeljske turiste že dolga, težka tura, to je bil njemu kratak sprehod. Rad je bil v družbi, toda preko devete ali celo desete si ga le redko kdaj mogel odtržati v družbi. Dolžnost mu je bila nad vsako zabavo. »Jutri me čaka delo,« je rekel. nenadoma vstal in odšel...

In sedaj si odšel od nas, dragi Hinko, za večno. Težko te bomo pogrešali posebno mi, ki smo preživeli s teboj marsikatero veselo urico v divni boji naravi, ali pa tudi v sklenjeni družbi. Odšel si od nas, a vendar si ostal z nami. kajti ostali so med nami spomini na vesele urice, ostali si nam kot veren zrel prijatelj in neumorno delavna roka.

Ni ti bilo usojeno uživati družinskega življenja, ostal si samotar, toda zvesto čuvan od svojih sester, ki si jih v resnici bratsko ljubili.

Na lepem ljubljanskem polju, ob vznjožu divnih Kamniških planin boš počival. Dnevno ti bodo prinašale planinske sapice požirne gore, ki si jih tako zelo ljubil.

Počivaj mirno, prijatelj! Malo jih je, ki bi bili v toliki meri zaslužili počitek, kakor si ga zaslužil ti!

D. V.

Odhod naših avtomobilistov v Nemčijo

Včeraj popoldne ob 13. je krenila iz Ljubljane izpred Kazine dolga kolona naših avtomobilistov, ki so se odzvali prisrčnemu povabilu nemškega avtomobilskega društva ADAC-a, da vrnejo lajskoletni poset nemških avtomobilistov. Izlet v Nemčijo je organizirala ljubljanska sekcija Avtokluba kraljevine SHS in prijavilo je 41 avtomobilistov s 150 izletniki. 16 avtomobilov je iz Ljubljane, 8 iz Beograda, 7 iz Zagreba, 7 iz Maribora in 2 iz Sarajeva in 1 iz Subotice.

K startu se je pred Kazino ter v Selenburgovi ulici na Aleksandrovi cesti zbralo mnogo sportnega občinstva, ki je živahno pozdravljalo avtomobiliste. Kolona je krenila proti Šiški na Gorenjsko in čez Podkorenko sedlo proti Beljaku, kjer se ji pridružijo mariborski avtomobilisti, ki so včeraj po Dravski dolini krenili na pot.

Češkoslovaška parlamentarna delegacija na povratku skozi Maribor

Prvotno je bilo mišljeno, da se bo vrnila češkoslovaška parlamentarna delegacija, ki se je pravkar z našimi narodnimi poslanci posvetovala v Beogradu in Dubrovniku, čez Madžarsko in Bratislavo v Prago. Delegacija pa je baš zaradi krasnega vremena ob Jadranu krenila na povratku iz Črne gore in obiska Splita še dalje po morju do Sušaka in se bo danes vrnila preko Maribora na Češkoslovaško. Delegacija se pripelje v Maribor danes, v četrtek, z zagrebškim brzovlakom ob 14.21 ter nadaljuje vožnjo s praškim brzovlakom ob 15.37, tako da bodo ostali odlični gostje skoro vso uro v Mariboru.

Maribor je seveda to vest sprejel z navdušenjem in že težko pričakuje, da tudi te zastopnike češkoslovaškega naroda ob prehodu čez mejo kar najprišrčnejše sprejme in pozdravi. Češkoslovaški poslanci bo

do na postaji sprejeti od občinskih svetnikov, velikega župana, komandanta mesta z oficirskim zborom in vojaške godbe, občinskega odbora, članov JČIge in vsega Maribora, ki je že tolikokrat tako iskreno pozdravil severne slovanske brate.

Češka delegacija se vrača s svojim predsednikom, poslancom dr. Uhlířem, medtem ko se dr. Kramář vrnil že pred dvema dnevi na Češkoslovaško. Delegacija šteje okrog 30 oseb, med temi 15 državnih poslancev vseh strank, štiri dame, nekaj novinarjev in višjih uradnikov češkoslovaškega parlamenta. Posebno bo Maribor z veseljem sprejel tudi generalnega tajnika centralne JČIge v Pragi, ministerjalnega tajnika Beringerja, ki je spremljal delegacijo kot ekspert češkoslovaške vlade. Med poslanci je tudi župan mesta Pizna poslanec Pik, ki je prevzel protektorat nad kongresom JČIge v Piznu.

Pričakujemo torej, da bo odhod češkoslovaške delegacije iz Jugoslavije baš v Mariboru po svojem veličanstvenem sprejemu ostal pri čeških parlamentarcih najugodnejši vtis in vabimo zato ves Maribor, da se udeleži sprejema. JČIga, Maribor.

Življenje rastline v filmu

Najnovejši film o volju semena in umetnega znojenja na rastlinstvu.

To soboto in nedeljo bo predvajala ZKD popolnoma nov, v Ljubljani še nepredvajan, izredno poučen film, ki nas uvaža v življenje rastline. Film je izredno zanimiv, izdelan v Nemčiji v kmetijsko-poučne svrhe. Takih filmov je nešteto v Nemčiji in skoro vsaka večja semenorogovska postaja ima svoj film, v katerem vidimo v živih slikah uspeh racionalnega semenorogstva. Film, ki ga bo predvajala ZKD, je last Kmetijske družbe v Ljubljani in prikazuje učinek umetnega znojenja na najrazličnejše rastline. Posebno spretno je prikazan denarni uspeh racionalnega kmetištva s semeni in z knjižico. Tudi ljubitelji cvetlice bodo z zanimanjem sledili filmu in občudovali uspevanje in rast najrazličnejših rož. Iliji, tulipanov pod večjo roko razumnega vrtnarja.

K filmu bo predaval in podal poučno razlago vsega prikazanega g. inž. L. A. H. Prva prireditelj bo v soboto ob 14.30, druga v nedeljo ob 11. dopoldne. Ker je ogled tega filma zelo velike važnosti tudi za naše kmetovalce, ki bodo ob priliki veleselja prišli v večjem številu v Ljubljano nasvetujemo že danes vsakomur z dežele, da sigurno poseti te predstave ZKD v prostorih kina Matice. Tudi šolska mladina in dijaštvo bo našlo v filmu mnogo poučnega, zato naj šolska vodstva opozore mladino na te poučne prireditve.

Pomladanska konjska dirka na Cvenu

Na binkoštni ponedeljek se je vršila ob krasnem vremenu pomladanska dirka ljubotomškega Kola jahačev in vozačev na Cvenu. Če upoštevamo, da je dirkališče 5 km od železnice oddaljeno ter je prireditelj posetilo vseeno do 1000 ljudi, je to lep obisk.

To je dirka, kjer tekmujejo le kmetje-konjereji s svojimi, doma vzgojenimi konji. Gotovo pade torej pri taki prireditvi posebno v oči, da se od velikega županstva, kakor tudi od občinskega odbora prireditve nikdo ni udeležil. Dirkačem pa, katerih prireditvi posveča občinstvo toliko pozornosti, je vsakekar svetovalec, da žrtvujejo za trening več časa in truda, da bo uspeh od leta do leta popolnejši. Vidi se tudi, da je udeležba od strani vozačev še vedno veliko premala. Sami nekoliko proračunajo, kdo si je lahko eventualno privoščiti dirko, drugi pa potem ostanejo doma. Ker so za vse neketovalce te dirke nedostopne, trpi vzpored, ki bi občinstvu dozevala prekratek Tembol bi to bilo treba upoštevati, ker pri dirkah te vrste ne gre v glavnem za dirlo, ampak za rekord.

Pogrešala se je pri dirki derby-zmagovalka Nadina, ki je nekaj dni pred dirko poginila. Časi so se dosegli naslednji: pri enovprežni dirki za triletno konje na dolžini 1600 m: Razlagov »Radoslav« iz Sitarovcev 3.23. Bunderlov »Robinson« iz Veržeja 3.26. Slavičeva »Prima« iz Grab 3.19. Šalamunova »Lustina« iz Lokavcev 3.27. Novakov »Otel« iz Ključarčevcev 4.02. Kardinarjeva »Tulpa« iz Krapja 3.35.

Enovprežna glavna dirka za 4- do 12letne konje na progi 2400 m: Jurševa »Dragolina« iz Gor. Radgona 4.34. Slavičeva

»Nelka« iz Banovcev 4.32. Razlagova »Ovna« iz Sitarovcev 4.45. Vrbljakova »Silva H.« iz Stare novevsi 4.40 in Hericeva »Pelčika« iz Borecov 4.35.

Pri dvoprežni dirki za 3letne in starejše konje: Kokeška »Nelka« 5.49. Dragolina - Karolina 5.51. Radoslav - Ovna 5.44. Prima - Pavlina 5.28. Otel - Tulpa 5.59 in Silva-Pelčika 6.

Razstava slovenske likovne umetnosti od l. 1918 - 1928

Vodstvo ljubljanskega veleselja je odstopilo »Umetniški Maticici, preje »Moderni galeriji« paviljon, v katerem je bila lani ob sejmskih dneh umetnostna razstava, da priredi tudi letos razstavo domačih likovnih umetnin. Dočim je imela lanska razstava predvsem prodajni namen, bo imela letošnja propagandni in reprezentativni značaj. Razstavljena bodo dela mlade umetniške generacije, ki je stopila na plan nekako l. 1918. in ki ustvarja sedaj že dobrih deset let v duhu novih umetnostnih stremenj. Več kot 20 slikarjev in kiparjev bo z izbranimi deli pokazalo, da mlada umetniška generacija obstoji in da se intenzivno uveljavlja v našem kulturnem življenju. Med razstavljalci bodo zastopana mimo nekaterih dovolj znanih imen (Tratnik, Kralji, Stiplošek, Trstenjak itd.) tudi manj znana in celo neznana imena. Razstavljena dela je žirija skrbno izbrala izmed del, ki so bila na razpolago, tako da bo umetniški nivo dostopen.

Zanimiv in zlasti v praktičnem pogledu pomenljiv bo poseben del te razstave, ki bo pokazal, kaj se je pri nas v poslednjem desetletju storilo na grafičnem polju. Tu bodo izbrani primeri knjižne opreme, plakatov, lepih tiskovin, nekateri načrti gledaliških inscenacij itd. Vse to bo pričalo, da smo tu znatno napredovali, predvsem pa smo izravnali tujce, ki so prej po veliki večini izvrševali take izdelke tudi za Slovence.

Pravkar se pripravljajo za razstavo paviljon, ki bo opremljen pravo okusno, tako da bo poset te razstave vsakemu obiskovalcu veleselja užitek in po trgovsko-industrijskem vrvenju prijeten odmor. »Umetniška Maticica« se bo - kakor upamo - s to razstavo dostojno predstavila javnosti in bo lepo začela smoteno propagando za našo umetnost - smoter, ki si ga je v prvi vrsti zastavila.

Obrotna vajeniška razstava v Celju

Celje, 29. maja. Letošnji binkoštni prazniki so bili za Celje praznik dela. Slovensko obrtno društvo v Celju je priredilo veliko vajeniško razstavo, ki daleko nadkrijuje slične prireditve lokalnega značaja. Priprave za to razstavo so trajale mesece in so bile temeljite, kar je pač razstava sama najlepše pokazala. Vseh vajencev razstavljalcev je bilo 250 in so razstavili nad 300 predmetov. V največji meri so bili zastopani mizarjski vajenci, šivilje, kovinarske stroke in zlatarji.

V nedeljo ob 9. je bila slavnostna otvoritev, katere so se udeležili zastopniki oblasti in raznih korporacij. Predsednik Slovenskega obrtnega društva v Celju g. Ivan Rebek je v globoko zasnovanem govoru obrazložil pomen in namen razstave, ki naj pokaže občinstvu lep napredek našega obrtnega načrta. Sreski poglavar g. Hubad je v zastopstvu g. velikega župana pozdravil razstavni odbor in se mu zahvalil za njegovo poštovno in temeljito delo. Dva vajenca in neka vajenka so se v lepih deklaracijah in nagovorih zahvalili mojstrom in učiteljsstvu obrtni nadaljevalne šole za naklonenost in ljubezen, ki se izražata v tej razstavi. K besedi so se oglasili še g. Lečnik v zastopstvu mestnega župana, narodni poslanec Hodžar, zastopnik občinskega odbora g. Bukovnik, g. Miloš Hohnjec za Zbornico, g. Kopač za Delavsko zbornico, g. Josip Rebek za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani in g. Klubička za Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru. G. Ivan Rebek je predlagal še udanostno brzojavko Nj. V. kralju in otvoril razstavo.

Veliko število gostov in posetnikov razstave si je nato ogledalo posamezne oddelke. Vsi so se zelo pohvalno izražali o aranžmaju razstave in niso mogli prehladiti razstavljenih predmetov. Ocenila komisija je medtem pridno vršila svoj posel in ocenila vsak predmet prav temeljito. Ocena je izpadla nad vse povoljno. Redovanje je izpadlo naslednje: 111 izvrstno, 83 pohvalno in 56 dovoljno.

Popoldne ob pol 14. je bil v Celjskem domu banket, ki se je udeležilo 46 oseb. Vrstilo se je nagovor, ki so vsi izveneli v zadovoljstvu nad lepo uspešno prireditvijo. Govorili so g. Ivan Rebek o splošnem položaju obrtništva in njegovi bodoči nalogi, g. J. Bizjak, vodja obrtno nadaljevalne šole v Celju, o šolstvu in o stikih med obrtno nadaljevalnim šolskim učiteljskim in mojstri, g. Andro Posavec kot zastopnik Mestne hranilnice v Celju, g. Igljič iz Ljubljane in g. Rozin iz Trbovelj o skupnem delu obrtništva in g. Josip Rebek iz Ljubljane o najaktual-

nejših obrtniških vprašanjih. Končno je govoril g. Bizjak o obrtniških organizacijah in o zaslugah onih ljudi, ki se žrtvujejo organizacijskemu delu.

V ponedeljek popoldne je bil v Gozdni restavraciji zabaven sestanek, na katerem so se razdelile vajencem diplome in nagrade. Za nagrade je bilo določenih 6000 Din. Med nagradami je bilo 10 prvih nagrad po 100 Din, katere so prejeli po strokah 1 mizar, 1 kipar, 1 krojač, 1 šivilja, 1 čevljar, 1 ključničar, 1 kovač, 1 klepar in 2 zlatarji. Pred razdelitvijo je nagovoril vajence gosp. Ivan Rebek, ki jih je vzpodbujal k vztrajnemu nadaljnjemu delu in izobrazbi. Sol. vodja g. Bizjak je v široko zasnovanem govoru predložil vajencem pomen razstave in jih pozval, da shranijo diplome kot svetlinje za spomin na lepe dneve. Gledalci je bil trenutek, ko so vsi vajenci in vajenke vstali in skupno zaklicali mojstrom in učiteljsstvu »Hvala lepa!«

Minili so razstavni dnevi v Celju, ki bodo ostali v lepem spominu prirediteljem, razstavljalcem in posetnikom. Občinstvo je znalo ceniti veliki vzorji pomen vajeniške razstave, ki jo je posetilo v res odličnem številu. Prirediteljem razstave kladiemo: Le tako naprej po začrtani poti, ki edina vodi k plodonosnemu smotru gospodarske osamosvojitve in napredka!

Tujsko-prometna zveza za mariborsko oblast

Maribor, 28. maja

Tujsko-prometna zveza za mariborsko oblast stopa v drugo leto svojega plodonosnega delovanja. Na svojem rednem občnem zboru, ki se je vršil te dni v mariborski mestni posvetovalnici, so pokazala poročila funkcionarjev kako obširen je dekokroz te nepretrgane organizacije in kako uspešno napreduje zveza v izvrševanju svojega nalahkega programa. Ker je bil ustanovitelj in predsednik Zveze načelnik g. dr. Pirkmayer zadržan na svojem službenem mestu v ministrstvu je vodil občni zbor podpredsednik, zdraviliški ravnatelj Rogaske Slatine dr. Šter. Zastopano je bilo na zboru veliko županov, mestna občina mariborska, mestna občina ptujska, mestna občina celjska, župniska TOI, ravnateljstvo državnih železnic, direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani, oblastni odbor mariborski in drugi.

Tajnik Zveze sodni svetnik dr. Senior, znani delavec na polju povzdiže tujskega prometa in predsednik SPD je podal zanimivo poročilo o propagandnem in tujsko-prometnem delovanju, o organizatornem delu, o noranem poslovanju in o finančnih razmerah Zveze. Tu moremo navesti le nekaj podatkov. Tujsko-prometna zveza za mariborsko oblast je bila ustanovljena 3. novembra 1926., z rednim poslovanjem pa je pričela 15. maja lanskega leta. Na prošnje iz raznih, zlasti germanskih držav je bilo tiskaj poslanih mnogo prospektov naših zdravilišč, v kratkem pa bo izdala Zveza sama propagandno brošuro, ki bo vsebovala 64 krajev iz opisi, slikami, imeni hotelov in drugim ter bo tiskana ena naklada v srbo-hrvaščini, druga v nemščini. Nadalje bo izdala mariborska Zveza skupno z ljubljansko zemljišno karto iz ptičje perspektive za vso Slovenijo ter bo prevzela del stroškov za brošuro »Zasavje«, ki jo bo založila ljubljanska zveza. Obe zvezi bosta pričeli letos izdajati tujsko-prometni vestnik pod naslovom »Slovenija«.

Obisk naših krajev bi bil nedvomno večji, če bi mogli nuditi tujcem udobnejše gibanje. Baš Maribor ima vse premalo primernih prenočišč. Zato je dala Zveza inicijativo, da se zgradi v Mariboru modern hotel, da se zgradi na Pohorju z ene strani žična železnica, z druge pa cesta, ki naj omogoči tudi avtomobilski promet.

Zveza šteje 4 ustanove in 31 rednih članov, večinoma juridičnih oseb. Društvena pisarna daje informacije potujočemu občinstvu ustmeno, pisмено in telefonično, prodaja vozne karte za tujske kraje in inozemstvo izdaja potne vizume za Avstrijo in jih preskrbuje tudi za druge države, izvršuje razna zavarovanja, daje brezplačne prospekte ter prodaja potopisne in turistične knjige ter izvršuje reklamnije pripreavo plačanih vozarinah. Domače prebivalstvo se še vedno ne poslužuje v zadovoljivem številu Zvezine bileterne ter se raje priverja red kolodvorskim blagajnam, čeprav so cene listkov tu kakor tam iste. V Rogaski Slatini ima Zveza svojo podobilataro. Vzdružuje se društvo izključno iz prispevkov svojih članov in podpora raznih korporacij.

O blaginjskem poslovanju je poročal z. Pugel, o poslovanju Zvezine pisarne pa g. Končan. Denarni promet je znašal samo do konca l. 1927 domala 600.000 Din.

Na predlog nadzornika g. dr. Lipolda je bil podeljen odboru za preteklo poslovno leto absolutorij, nakaž se je razpravljalo pri slučajnostih o vprašanju vestnika za tujski promet ki bo predvidoma izhajal 5-krat letno v glavnih svetovnih jeziki in bo prinašal članke ter ilustracije iz obeh oblasti Slovenije. V svesti si težke in važne naloge, ki jo vrši Zveza za prosep domačih krajev, so se razšli po občnem zboru odlični delegati iz raznih krajev mariborske oblasti in Ljubljane v nadi, da bo njihovi organizaciji posvetila vsa lavnost nakevo pozornost in ji v vsakem niemem koraku moralno in gmojno podpirala.

Dopisi

MURSKA SOBOTA. Dijski odsek Sokola bo vprizoril v petek 1. junija ob 20. uri tridejansko Branislava Nušića »Narodni poslanec«. Ker je prostor v Dietrichovi dvorani omejen, občinstvo vlijudno opozarjamo na predprodajo vstopnic v trgovini Brumen.

BREŽICE. V nedeljo, dne 3. junija bo imelo sokolsko društvo v Brežicah svoj letni nastop. Po tolovadbi srečlova, godba, ples itd. Vabljeni vsi prijatelji Sokolstva.

1032

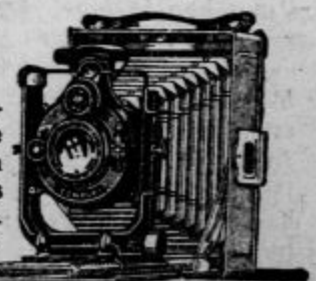
Nov ilustrirani cenik

fotografskih aparatov in potrebnih in ravnozar ka izel. Na razpolago je gratis in poštne prosto.

Drogerija Gregorič

Ljubljana

Prešernova ul. 5.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 20.

Četrtek, 31. Fanny, tete, strici itd., premiera. A. Petek, 1. Stilmundski župan. C. Sobota, 2. Zaprt. Nedelja, 3. Fanny, tete, strici itd. Izven. Ponedeljek, 4. Herman Celjski. A. Tork, 5. Zaprt.

Ljubljanska opera

Četrtek, 31. Zaprt. Petek, 1. II. baletni večer. Premierski abonma. Sobota, 2. Zaljubljen v tri oranže. Slavnostna predstava. Izven. Nedelja, 3. Knežinja Čardaša, opereta. Izven. Ponedeljek, 4. Zaprt.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 31. ob 20. »Svet«. D. Znižane cene. Kuponi. Zadnjič.

Premijera v ljubljanski drami. Danes se vprizori v ljubljanski dramati izvrstna švedska veseliga »Fanny, tete, strici I. t. d.«

Drugi baletni večer v ljubljanski operi. V petek, dne 1. junija ob pol osmih zvečer bo v ljubljanski operi baletni večer. Spored: 1. Rimski - Korsakov: Capriccio espagnole,

plešejo ga. Wislakova, g. Vlček in g. Golovin ter celotni baletni zbor. 2. Divertisman s sledečimi točkami: a) Choppin: Vizije, b) Smetana: Obkrožek, c) Milbars: Godelavica, d) Zajc - Baranovič: Svatovca s sodelovanjem opernega zbora. Pod tretjo točko pa se ponovijo Piernejve impresije iz Musichalla. ki so pri prvem večeru tako izredno uspele. Posamezne točke je našel tudi baletni mojster g. Václav Vlček. Dirigira kapelnik g. Balatka. Baletni večer se vrši za premierski abonma.

Opozarjamo na današnje mariborske velikanime premijero Shakespearejeve tragedije »Othello«. Pričetek točno ob 8. Ker mora vladati v začetku popolna tišina, prosimo občinstvo, da že nekaj minut pred osmo uro zavzame mesta.

Mariborska opera vprizori kot zadnjo svojo noviteto vrlo melodijozno in zabavno noviteto Maillartovo opero »Puščavnikov svonček«. Muzikalno vodstvo ima ravnatelj g. Mitrovič, režija g. Vlad. Skrbnišek, glavne vloge igrajo g. Burjeva, Lubejeva, Burja, Neralič, Bratuž.

Mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da plačajo svoje ostale obroke najdalje do 5. junija. Šaljapin v Berlinu. Ruski basist Fedor Šaljapin je te dni zopet pel v Berlinu v Gounodovem »Faustu«.

Oskar Nedbal, češki komponist in dirigent. Je dirigiral dne 19. in 20. t. m. dva simfonijska koncerta v Italiji, prvega v Padovi, drugega pa v Benetkah.

Kongres mednarodne unije gledaliških igralcev. Drugi kongres mednarodne unije gledaliških igralcev bo letos v Parizu od 18. do 23. junija. Razpravljalo se bo o internih zadevah. Oficijelna otvoritev bo dne 19. junija. Na kongresu bodo zbrane organizacije 20. različnih držav poleg Amerike. Dnevni red vsebuje sledeče točke: poročilo generalnega tajnika, 2. Izgalec in radio. 3. Izgalec v inozemstvu. 4. Izgalec in film. 5. Gledališki zakon. 6. Nadprodukcija igralcev in brezposelnost pri teatru. 7. Kontrola nad igralci na turnejah po inozemstvu. 8. Starostno zavarovanje igralcev. 9. Volitve novega izvršilnega odbora in generalnega tajnika. 10. Problemi teatra: sodobno gledališče, nove smeri gledališča. Izgalec in režiser. Kongresa se udeležijo tudi podobodni Udrugi gledaliških igralcev v Ljubljani potom svojega zastopnika.

Dr. Pavel V. Brežnik: Junaki prekoceanskih poletov

Založila »Tiskovna zadruga« v Ljubljani. Pravkar je izšla knjiga, ki jo bodo predvsem mladi čitatelji pozdravili z velikim veseljem, čeprav starejšim, odraslim ljudem ne bo nič manj zanimiva. Živimo v času, ko letalski poleti odpirajo novo dobo človeštva, dobo, v kateri bo človek gospodar v zrač-

nem oceanu. kakor že gospoduje na kopnem in na morju. Veliki uspehi držnih letalcev, med njimi zlasti Charlesa Lindbergha, prekašajo domišljijo generacije, ki je zrasla ob prvih, skromnih začetkih avijatik, tem bolj pa vzbujajo občudovanje mladega, pravkar doraščajočega rodu, ki ob teh zgodovinskih zmagah v značnem morju razvija svojo zasnosno vero v bodočnost človeštva.

V 128 strani obsegajoči, lično opremljeni, ilustrirani knjigi je dr. P. V. Brežnik predložil bralcem zgodovino avijatik in lepo, nazorno opisal junake, ki so tvegali življenje za zmago letala. Knjiga je razdeljena na štiri dele; najobsežnejši je tretji, ki opisuje tekme za prekoceanski letalski rekord. Tu so mikavno opisani dogodki, ki so se vsem v spominu, vendar nam šele ta knjiga podaja jasen pregled in kaže ogromen pomen doseženih uspehov mimo tih tragedij ponesrečenih poletov, kakor je bil polet Nungesserja in Collija.

V tem trenutku bo vsakdo zvedavo prebral tudi poglavje o poletih preko Severnega ledenega morja.

Sicer pa se knjiga čita od začetka do konca kot napeta povest. V nji ni domišljije, saj je vse zgrajeno na dejstvih in dogodkih, vzlic temu pa ta dejanja dosežajo fantastične možnosti v romanih Julesa Vernea.

Doraščajoči mladini bo knjiga vzpodbuda k dejanjem in energiji, ki jo zahteva življenski boj, vsakomur pa bo vedro in poučno štivo.

Naročite jo pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani. Stane vezana 40 Din.

Domače vesti

Položnice so prejeli vsi cenj. naročniki, ki jim je naročnina potekla koncem maja. Prosimo jih, da jo obnovijo v prvih dneh junija z eventualnim zaostankom vred. Za počitniško in letoviško sezono prosimo, da se nam vsaka sprememba naslova naznani pravočasno, da ne bo pri pošiljanju lista nikakega presledka niti neželjenih pomot. — S spremembo bivališča naj nam cenj. naročniki blagovolijo sporočiti tudi dotedanji naslov, da ne bo zamenjav. —

Upravištvo »JUTRA«

* **Kongres Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev.** Centralni odbor Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev sklicuje za 9. in 10. junij v Splitu deseti kongres vseh organizacij tega združenja. Glavni dan kongresa je 10. junij. Predkonferenca se bo vršila dne 9. junija.

* **Sarajevsko učiteljsko proti ministru prosvete.** Ob priliki odloka ministra prosvete, da se vloži tožba proti uredniku »Učiteljskega tovariša« zaradi pisanja proti ministru prosvete, je poverjenišvo učitelstva za Bosno in Hercegovino izdalo komunikacije, v katerem ostro oboja to postopanje prosvetnega ministra. Komunikacije veljajo, da se napad prosvetnega ministra smatra kot napad na celotno učiteljsko.

* **Nov načrt zakona o osnovnih šolah.** Širši odbor učiteljskega združenja se je predvčerajšnjim sestajal v Beogradu na sejo, na kateri je načelnik Milan Rabrenović poročal o novem načrtu zakona o osnovnih šolah. Načrt je že tiskan in se baje popolnoma sklada z interesi pouka in učitelstva.

* **Češkoslovaški parlamentarci v Splitu.** Predvčerajšnjim zvečer so iz Dubrovnika prispeli v Split češkoslovaški parlamentarci, ki jih je navdušeno sprejela ogromna množica ljudstva, zastopniki društev in korporacij ter reprezentanti civilnih in vojaških oblasti. V pozdravnih govorih se je naglašalo slovensko bratstvo in pristranost odnosa v Češkoslovaško. Meščanstvo je v povorki sprejelo goste v mestno hišo, kjer je bilo mestnemu županu dr. Tartagljani na svečan način izročeno češkoslovaško odlikovanje: oficirski red Belega leva. Češkoslovaški delegaciji so bile v Splitu prirejane pristrane vseslovenske manifestacije.

* **Italijaniziranje slovenskih imen na Reki.** Italijanska vlada je s posebnim dekretom azširila tudi na Reko odredbe zakonskega dekreta o italijaniziranju tujih, v prvi vrsti slovenskih imen, ki so doslej bile v veljavi v tržaški, puljski in gorjski provinci. V bližnjih dneh bo posebna komisija pričela z italijaniziranjem slovenskih imen.

* **Značilno!** Predvčerajšnjim so se v Italiji vršile demonstracije proti naši državi v Rimu, Milanu, Padovi in Bologni. Italijanski časopisi v glavnem naglašajo, da se je Jugoslavija že opravičila zaradi demonstracij proti Italiji, zlasti zaradi dogodkov v Splitu in Šibeniku. Glavni fašistični listi z zadovoljstvom registrirajo članke ljubljanskega »Slovenca« in beogradskega »Odeka«, ki pišejo v prilogi ratifikaciji nettunskih konvencij.

* **Sprejem v našo državljansko zvezo.** V našo državljansko zvezo je sprejet deseti italijanski državljani Marijo Zlobec, kapetan prvega razreda v Bjeini, rodom iz Trsta.

* **Znižana vstopnina na velesejmu.** Uprava ljubljanskega velesejma je sklenila delno znižati vstopnino za obisk velesejma, ki se vrši od 2.—11. junija. To znižanje velja zlasti za državne in privatne nameščence, delavstvo in dijaštvo. Izdajajo se namreč vstopnice za dve osebi skupno, za ceno Din 15. Te vstopnice se dobe le v predprodaji pri uradu velesejma (ekonomat). Pozivamo vse stanovske organizacije, da naroče skupno za svoje člane potrebno število vstopnic.

* **Agrarni zakon za Dalmacijo.** V ministru za agrarno reformo je bil te dni dovršen načrt zakona o agrarni reformi v Dalmaciji. Načrt je že predložen ministrskemu svetu. Agrarno vprašanje v Dalmaciji se ne uredi — kakor so nekateri člani vlade predlagali — z agrarnim zakonom, ki bo veljaval za celo državo, marveč se bo to vprašanje uredilo s specialnim zakonom. Ministrski svet se je postavil na to stališče iz razloga, ker so agrarne prilike v Dalmaciji nekaj specialnejše in se razen tega mora agrarni vprašanje v Dalmaciji rešiti čimprej že zaradi nettunskih konvencij.

Kupujte tablice za tombolo v nedeljo 3. t. m., ki jo priredi »Društvo za zgradbo društvenih domov v Ljubljani« na Kongresnem trgu ob 15. — Levi in primerni dobitnik! 6637a

* **Prvi potniški avijon v Sarajevu.** Predvčerajšnjim ob 10.20 je prispel v Sarajevu prvi potniški avijon našega zrakoplovnega društva. Kakor že znano je avijon poletel s posebno izvidno komisijo Društva za zračni promet v naše južne kraje, da pregleda progo Beograd-Skopje-Podgorica-Mostar-Sarajevo-Beograd. Preletevši vse etape je avijon srečno prispel v Sarajevo. Avijon je upravljal pilot Strizevski: na avijonu se je nahajal tudi direktor društva Tadija Sondermayer. Strizevski in Sondermayer sta izjavila, da so terenske razmere prav povoljne in je torej upati, da se bo pri letu na tej progi otvoril morebiti že letos, vsekakor pa prihodnje leto.

* **Smrtna kosa.** V splošni bolnici v Ljubljani je umrl po kratki bolezni g. Anton Vode, šolski upravljavec na Rudniku. Pokojnik je bil izvrsten šolnik, požrtvovalen svetovalec okoliškemu ljudstvu ter zvest član SDS. Simpatičnega in splošno priljubljenega moža bodo ohranili v nepozabnem spominu vsi, ki so ga poznali. Pogreb bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice na Stari poti št. 2. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Zakon o golobih-pismoših.** Kralj je podpisal zakon o golobih-pismoših, ki bo v kratkem objavljen. Po tem zakonu ima pravico posluževati se golobov-pismošev za prenašanje pism in poročil izključno ministrstvo vojske in mornarice ter njegovi organi. Vsakemu drugemu je uporaba golobov-pismošev prepovedana. Pravico za gojenje takih golobov sme podeljevati samo ministrstvo vojske in mornarice in sicer v krajih in golobnjakih, ki so oddaljeni od državne meje najmanj 40 km. S prostora do 40 km od državne meje se morajo v roku mesec dni od dneva, ko stopi zakon v veljavo, odstraniti vsi taki golobnjaki, ki bi jih sicer oblast zaplenila.

* **Opozorilo rezervnim častnikom.** Prejeli smo: Rezervni častniki so dolžni vsako izpremembo svojega bivališča nemudoma prijaviti svojemu pristojnemu vojaškemu poveljstvu — najbolje po občinskem uradu (magistru) svojega bivališča. V prijavi ne smejo navajati svojega vojnega razporeda ali svojega mobilizacijskega mesta, temveč le svoje rojstne in domovinske podatke, svoje bivališče in poklic ter svoj vojaški čin.

* **Vojaške vežbe na Dravi pri Ptuj.** Komanda 4. pomorskega bataljona v Ptuj objavlja: Počeniši s 1. junijem pa do konca oktobra t. l. se bodo na Dravi v Ptuj vršile vojaške vežbe in sicer v prostoru med obema mostoma in do 500 m pod železniškim mostom. Zato se v tej dobi zabranjuje vožnja na Dravi v označenem prostoru in sicer vsakega delovnega dne od 5.30 do 11. predpoldne in od 3.15 do 7.19 popoldne. Vse to do konca meseca oktobra t. l., o čemer se tem potem obvešča splošni in sploh vse zainteresirane osebe. Straža bo postavljena 1 km 300 m nad lesenim mostom na desnem bregu ter bo imela rdečebelo signalno ploščo. Splavarji in druge osebe, ki se bavijo s plovbo, imajo pristati, čim opazijo signalno ploščo in sicer vsaj 300 m pred njo. Počeniši s 1. junijem do konca oktobra t. l. se bodo vršile tudi nočne vaje ter se tudi v tem času od 20. zvečer pa do 2. jutraj v splošnem zabranjuje vsak promet v označenem prostoru na Dravi, ker se posebna straža ne bo postavila. Splavarji ali druge osebe, ki se bavijo s plovbo, odnosno one pravne osebe, na katerih račun vrše splavarji plovbo, nosijo odgovornost za vso morebitno škodo, ki bi nastala, ako se te odredbe ne bi vpoštevale. Od nedeljah in praznikov se vaje ne bodo vršile, ter je zato plovba s splavi in čolni tudi v označenem prostoru ves dan dopuščena. Za praznike se računata za vojsko tudi 7 in 28. junij.

* **Razstava pristaniš.** Sredozemskega morja. Meseca septembra letos se bo na Dunaju vršila razstava pristaniš Sredozemskega morja. Na razstavi se bodo v slikah in statistikah pokazale naprave in kapaciteta posameznih pristaniš. Italijani so se storili potrebne korake, da bodo njihova pristanišča na tej razstavi dostojno zastopala. Kolikor znanj pa je Jugoslavija doslej še ni odločila, da bi svoja pristanišča pri tej priliki pokazala širšemu svetu. Treba bi bilo pravočasno preskrbeti za našo udeležbo!

* **Polovica državne loterijske premije gre v Sarajevo.** Polovica premije državne razredne loterije je tudi letos dobilo Sarajevo. Srečni dobitnik je tamkajšnji puškar Rudolf Balet.

* **Gradba nove klavnice v Dubrovniku.** Staroslavno mesto Dubrovnik dobi v bližnji bodočnosti novo klavnico. Sedanja klavnica stoji na Pločah, ki so eno najlepših dubrovniških predmestij ter se vsako leto širi in polepšava. Projektirana klavnica se bo zgradila v šest kilometrov oddaljenem selu Brgradu. Zgrajena bo po najnovšem sistemu.

* **Huda avtomobilska nesreča.** Znan klirur in profesor pariske Sorbonne dr. Jean Brenn, ki je dne 26. maja na beograjski univerzi predaval o solunski fronti, je v nedeljo s svojo soprogo zapustil Beograd ter v spremstvu kirurga dr. Stevanovića in njegovega sina odpotoval z avtomobilom v Tuzlo. V bližini Duboštice je na nekem nevarnem ovinku počila pnevmatika na levem prednjem kolesu in avtomobil se je prevrnil v pet metrov globok prepad. Gospa in gospod Brenn sta ostala nepoškodovana dr. Stevanoviću je bilo zlomljenih nekoliko rebrov, sofer Marković pa je ostal na mestu mrtve. Ponesrečenec je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Jurinac. Avtomobil marke »Ovion« vojske, vreden 280.000 Din je skoraj popolnoma razbit.

* **Strupena kača napada kosca.** Ko je te dni seljak Ante Markobašič v okolici Vin-kovcevo kosil na travniku, se mu je nenadoma ovila okoli noga debela strupena kača. Hitro jo je s koso prerežal in vrzel od sebe, vendar ga je kača še počila v roko Markobašič je odšel domov, kjer mu je žena izsela rano. Vkljub temu je mož poklical zdravnika, ki ga je rešil smrtne nevarnosti.

* **Vagonske podgane pod ključem.** Kakor smo nedavno poročali, je policija v Vinkovcih uveljavila preiskavo v zadevi vloma v železniške vagone. Preiskava je imela pozitiven uspeh. Aretirani so bili trije brati Vidakovići, ki zločina niso hoteli priznati, izdali pa so jih pri zaslišanju njihove žene. Blago so našli skrito v nekem gozdu — bilo ga je dva voza. Ker gre očividno za organizirano tolpo, ki pleni železniške vagone, vodi policija še nadaljnje izvide.

ITO — zobna pasta najboljša.

PRIZNANO
najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana trdka
I Mačen
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

* **Živčno bolnim in duševno utrujenim** povzroča naravna grenčica »Franz-Josef« dobro prebavo, lahko glavo in mirno spanje. Po preizkušnjah znamenitih specialistov za živčevje je uporaba »Franz-Josef« grenčice neprecenljive vrednosti. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* **Vedno najnovejša dunajske bluze, krasne otroške oblečke.** Kristofčič — Bučar, Stari trg.

* **Ciril-Metodova družba** ima pravilne razglednice.

* **Vinogradniki!** Sredstva proti kislemu črviču, oidižu in drugim škodljivcem, nadalje Penoltaleinov papir dobite pri trdki Čremotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne).

* **Naši današnji nakladi** je priložena priloga bančne poslovalnice »MANOK« iz Beograda, nakar opozarjamo naše čitatelje.

Za obisk VIII. ljubljanskega velesejma
od 2. do 11. junija 1928
velja na podlagi legitimacije

50% popust
na železnica 6586 a

Iz Ljubljane

* **Dr. Lazar Marković,** bivši minister in narodni poslanec ter delegat naše kraljevine pri Društvu narodov v Ženevi, bo na vabilo Akademskoga kluba za Društvo narodov predaval v Ljubljani v torek, 5. junija. G. Marković je eden naših vodilnih politikov in vnet zagovornik zblizanja južnih Slovanov. Kot delegat naše kraljevine v Interparlamentarni Uniji Društva narodov se je G. Marković že ponovno zavzel za zaščito naših manjšin; posebno velike uspehe pa je dosegel kot poročevalec o najtežjih političnih vprašanjih tretje komisije D. N., ki je razpravljala o velikih problemih mednarodnega mira. Pri tej priliki je bila sprejeta po njegovem predlogu o tem tudi specialna resolucija, kar je brez dvoma dokaz velike avtoritete, ki jo ima na teh svetovnih forih g. Marković s svojim dovršenim poznanjem mednarodnih problemov. Metritorno mišljenje g. Markovića pa je posebno aktualno v današnji napeti zunanepolitični situaciji, ki to vabi Akademski klub za D. N. v Ljubljani vsa naša javnost, da se udeleži predavanja. Opozorjamo tudi izvenljubljansko publiko, da se ji nudi prilika slišati iz ust odličnega politika mišljenje o naših zunanepolitičnih problemih, ker se vrši predavanje v času ljubljanskega velesejma, za katerega velja 50% popust na naših železnica.

* **Poslovilni večer** danes ob pol 9. uri v restavraciji Zvezda priredi Jug. zimsko-sportni savez inženjerju Hanssemu, odličnemu sportniku in trenerju smučarjev, ki je bival letošnjo zimo v Sloveniji, največ v Kranjski gori. S svojim nastopom si je pridobil številne prijatelje. Zato je dolžnost vseh smučarjev, da se udeležijo današnjega poslovilnega večera v restavraciji Zvezda. Pridite vsi in privedite svoje znance s seboj. — JZSS.

* **Jurjev dar** po posebnosti »pomladanskega slavlja«, ki se bo vršilo 2. junija v Trzinu. Med srečno mladino se bodo delile najnovejša domača pravilna knjiga.

* **Ljudski kino (Ideal)** ima danes na sporedu prekrasno filmsko tragedijo »Lavinia«. Film se odlikuje po prekrasnih prizorih z visokih Alp. V glavni vlogi Mihael Varkonvi in Lilly Marischka.

* **Pomladanski izlet društva »Soča« k Sv. Jakobu ob Savi.** (gostilna Pečnikar) se bo vršil neprekinjeno v četrtek 8. junija. Ker je za ta izlet zelo veliko zanimanje, omenjamo že danes, da bo to eden najlepših dosedanjih izletov, kajti v lepem romantičnem kraju in v krasnem in prostornem vrtu gostilne Pečnikar se bomo zabavali ob petju, godbi (prvovrstna harmonika) in razianju. Upamo, da se bodo izvrstno počutili tudi balcinarji in trisedmakarji. Fotograf nas bo vse spravil v malo kamrico ter odnesel brez facka v Ljubljano. Izvrstna jedila in izborna pijača zelo poceni na razpolago. Zbirališče na Taboru od 13.30 do 14. odhod točno ob 14.15. Bodite točni in množični! — Izletni odbor »Soča«.

* **Motociklistična dirka,** ki se bo vršila v nedeljo 3. junija na dirkališču pri D. M. v Polju, vzbujajo vedno večje zanimanje. Doslej se je prijavilo že lepo število dirkačev iz naše kraljevine, kakor tudi iz inozemstva. Ta dirka bo ena izmed najinteresnejših, kajti kosa se bodo med seboj dirkali, katerih imena so znana v vseh sportnih krogih. Dirka se bo vršila prvič v Ljubljani. V nedeljo 3. junija ob 11. bo propagandna vožnja po mestu. Zbirališče ob 10.30 na izrišču Ilirije, Celovška cesta. Vsi motociklisti se naprošajo, da se te prona-gandne vožnje sigurno udeležijo. Predpogoji vstopnic od 31 V do 2 VI pri sledečih trgovcih: J. Gorec, Dunajska cesta, Ingo Avto, Dunajska cesta, trgovina Kham, Miklošičeva cesta, trgovina Josip Vesel, Pre-

šernova ulica 20, in Fr. Batel, Karlovska cesta.

* **Drobna policijska kronika.** Od torka na sredo so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1. tatvina čevljev, 3. pretepi, 3. nezgode zaradi neprevidevnosti vožnje, 1. prestop kaljenja nočnega mira, 1. prestop obrtnege reda in 14. prestop cestnega policijskega reda. Aretaciji je bilo izvršenih 6 in sicer: 1 zaradi tatvine, 1 zaradi razgrajanja in nedostojnega vedenja, 1 zaradi tajne prostitucije in 3 zaradi beračenja.

* **Zaradi neprevidevnosti vožnje.** Pred Škofijo sta predvčerajšnjim popoldne trčila skupaj posestnik E. iz Vodic, ki je pripeljal v mesto z dvoprežnim vozom, ter kolekar Peter P. Kolekar se je po nesreči zavezil v konoja, ta pa ga je z vso silo odtrnil in ga podrl na tla, pri čemer se je kolekar lahko poškodoval. — Malo nesrečo sta doživeli včeraj tudi delavki Antonija in Ljudmila Grošelj. Motociklist Ivan V. se je hotel na Dolenjski cesti ogniti nasproti prihajajočemu vozu. Zavil je za prav na hodnik in podrl obe sestrini na tla, da sta se obe pošteno opraskali. — Na Tržaški cesti sta se predvčerajšnjim zaletela skupaj kolekar France P. in motociklist M. Kolekar se je pri padcu znatneje poškodoval ob enem pa si precej pokvaril in raztrgal 900 Din vredno obleko.

* **Čuden veseljak.** Na večer se mnogo ljubljancev in seveda še več ljubljancov zbiralo v cerkvah, da prisostvujejo šmarnicam. V stolni cerkvi je prednočnim prišlo pri taki priliki do nerodnega incidenta. Ko so na koro pevc odpele se je nenadoma začel od zadaj glas: »Se pol litra dalmatinca!« Nerodnega veseljaka S., ki je menda pozabil, kje se nahaja, je odvedel stražnik na policijo kjer se je tekot noči že strelnil.

* **Psa se je prestrašila.** Ko je stopala predvčerajšnjim 68 letna zasebnica Angela Palovec po Židovski ulici se je nenadoma pripodil proti njej velik pes dobermanske pasme. Stara žena se je lajajočega in vanjo skakajočega psa močno prestrašila. Hotela se s par urnimi koraki umakniti pa je zadel z glavo v vogal bližnje hiše z vso silo. Pri tem je dobila nad levim očesom veliko rano ter so jo morali pozneje z rešilnim vozom odpraviti v splošno bolnico.

MALINOVEC
prvovrsten, drogerija Kanc, Židovska ulica. 138-a

DECO branijo nalezljivih bolezni v vratu in grlu okusne

ANACOT-PASTILE
DR. WARDERA

Državni nameščenci
Definitivno dobite brez vsakih formalnosti čevlje na obroke pri
VOIKA — LJUBLJANA, Krekov trg. 6638-a

Radioemanacijsko termalno kopališče 36° do 38° C **DOLNJSKE TOPLICE** (Toplice pri Novem mestu), postaja Sraža-Toplice dolenske železnice, ozdravljivo sigurno revmatizem, nevralgije (ishias), ženske bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspehe tega že stoletja starega zdravilnega ne doseže nobena druga terapija. — V predsezonni znatno znižane cene — 20 dni z vsem pavšalno 1200 Din. Sezona od maja do oktobra. Železnični popusti. Fina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Iz Maribora

* **Izredna seja mestnega občinskega sveta** se bo vršila jutri v petek, ob 1. Prvo točko tvori poročilo predsedstva drugo pa poročila tretjega odseka o naslednjih zadevah: Kopališče na Felberjevem otoku, oddaja težakih in zidarskih del pri delavski koloniji, zgradba uradniške in stanovanjske mestne hiše na vogalu Marilene in Franciškanske ulice, oddaja obrtniških del pri stanovanjski hiši za šoferje, oddaja kanalizacijskih del v meljskem predmestju in uporaba Parkkavarne.

* **Majniški izlet J. Č. lige.** V nedeljo 3. junija se bo zaključil češki tečaj, ki ga je za dijaštvo priredila mariborska J. Č. liga. Tečaj bo zaključil s skupnim izletom dijakov-članov J. Č. lige in češkega kluba k Sv. Urbanu nad Mariborom. Udeleženci iz leta se bodo sestali ob 13. na križišču Vrbanove ulice proti Kamnici.

* **Orjuna Maribor priredi** v soboto 2. junija v Narodnem domu na dvorišču družabni večer. Ob slabem vremenu v gornji mali dvorani. K obilni udeležbi vabi odbor.

* **Žrtve Drave.** V ponedeljek se je utrgal čoln, ki vozi preko Drave med Vuzenico in Marenbergom. V čolnu je bil poleg brodarja samo 26 letni gostinčarski sin Deutschmann, ker se je čoln prejel utrgal, preden so drugi stopili vanj. Čoln je bil mahoma sredi reke, kjer se je prevrnil. Brodar se je rešil, mladi Deutschmann pa je utonil. Truplo še niso mogli najti.

* **Rokovnjač v mariborski okolici,** ki so začeli s svojim delom v Dravski dolini ter so se od tam razdelili tudi na kraje višje in nižje Maribora, se očividno razhajajo iz marsišce se da sklepati, da so glavni zločinci tulci, ki pa imajo domačine za kapirote in drugo pomoč. V zadnjih dneh so blizu severne meje zalotili dva sumljiva tulca. Prvega je v Sv. Jurju ob Pesnici pri nočnem obhodu zalotil orožnik Pečovnik, skritega v neki žagi, drugega so prišli v nedeljo v St. Ilhu. Oba govorita madžarski in še neko slovansko mešanico. Delata pa se neumna in nevedna. Na noben način ne moreta pojasniti, odkod in čemu sta prišla v naše kraje in kaj sta tu delala. Donveva se, da sta člana vilmolske tope.

* **Pajdaš sleparskega fratra.** Glede družbe sleparskega fratra Janeza Frakelne, o katerem je poročal »Ponedeljek«, vlada pomota. Pajdaš sleparskega fratra in cerkvenega tatar ne more biti Jernej Šrol, ker sedi ta zaradi tatvine še sedaj v maribor-

ski kaznišnici. V okolici Kranja in Skofje Loke mora imeti torej sleparski frater drugega pajdaša.

* **Pustolovščina trgovskega vajenca.** Mladoletni trgovski vajenec J. Z. doma iz Sv. Petra pod Mariborom, si je neke noči kar na lepem izposodil čoln pred Lorberjevo hišo pri Sv. Petru ter se z njim izročil valovom Po Dravi se je vozil do Ormoža in je velika sreča, da se mu po poti ni kaj usodepolnega zgodilo. V Ormožu so ga prijeli in odvedli nazaj.

Iz Celja

* **Slava celjskega 39. pešpolka.** Dne 28. t. m. je obhajal 39. pešpolk v Celju svojo slavo v spomin zavzetja trga Črne ob priliki koroške ofenzive 1. 1919. Slava je prisostvovala mnogo narodnega občinstva; zastopani so bili vsi celjski uradi in oblasti ter narodna in kulturna društva. Po blagoslovljenju kolača so se vršili cerkveni obredi za katoliško, pravoslavno in mohamedansko vojaštvo. Slavnostni govor je imel začetni poveljnik celjskega pešpolka g. podpolkovnik Dolenc, ki se je v ognjevitih besedah spominjal dni, ko je hrabri celjski pešpolk zadržal nemški naval s Koroškega. Njegove besede so prišle tem bolj iz srca, ker se je teh hrabrih bojev osebno udeležil. Po končani službeni prireditvi je bilo občinstvo lepo pogoščeno, vojaštvo pa je strumno defiliralo pred svojim poveljnikom. Popoldne se je vršila vojaška veselica, ki je privabila mnogo občinstva. Prireditve je pokazala, kako pristrano razmerje vlada med celjskim civilnim prebivalstvom in med vojaštvom.

* **Himen.** Na binkošno soboto se je poročil v Celju g. Milan Strašek, sin čevljarskega mojstra, z gđc. K. Grličevo iz Celja. Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrla 27. t. m. 35 letna Neža Vrankova, hčerka posestnika v Kalobju, dne 28. t. m. Pavla Završnikova, hčerka uslužbenca okr. zastopa, dne 29. t. m. 20 letni Alojzij Valek, hlapec pri trgovci Heglovi, v Zavodnji, 29. t. m. 60 letna železničarjeva žena Neža Likovčeva. N. v m. p.!

* **Glasbena Matica v Celju.** Ob zaključku šolskega leta je priredila Glasbena Matica štiri zelo lepo uspele produkcije gojencev. Kot nadaljnja prireditve bo v soboto 2. junija ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma klavirski večer Glasbene Matice, na katerem bodo nastopili gojenci višje stopnje z zelo pestrim sporedom. V nedeljo 3. junija ob 11. popoldne se bo vršila v isti dvorani kot zaključna prireditve produkcija gojencev mladinskega zbora pod vodstvom g. Cirila Preloga in komorne glasbene šole pod vodstvom g. ravnatelja Sancina. Naj bi našel velik trud učitelstva in gojencev Glasbene Matice tudi med občinstvom primerno razumevanje!

* **Humanitarne prireditve.** Na Telovu, 7. junija se bo vršila na Dečevnem trgu velika tombola krajevne organizacije Udruženja vojnih invalidov z zelo dragocennimi dobitki. — Krajevna zaščita dece in mladine v Celju bo priredila v soboto 2. junija svetilni dan, čigar čisti dobiček je namenjen izključno ubogi mladini.

* **Veliko javno tombolo** bo priredi v četrtek 7. t. m. kraljevni odbor Udr. vojnih invalidov v Celju. Ako bo slabo vreme se bo tombola preložila na nedeljo 10. junija. Posamezne srečke po 3 Din se dobe v vseh celjskih trafikah. Mnogovrstni in lepi glavni dobitki so razstavljeni pri trdki O. Jossek na Glavnem trgu. Občinstvo je navedeno, da to dobrodelno prireditev kar najbolj podpre.

* **Po osmih letih** so ga ujeli. Dne 22. februarja 1922 so našli blizu postaje Videm-Krško ob železniškem tiru težko ranjenega železniškega poduradnika Josipa Malajca iz Zagreba. Pokojnik je pred smrtjo izpovedal, da ga je oropal v vlaku neki neznanec in ga nato sunil iz vagona. Vzel mu je klubok in površnik, uro z verzičo in večjo vsoto gotovine. Po osmih letih se je sedaj orožništvu posrečilo najti krivca, nekoga Janeza Glogovška iz Stare vasi pri Vidmu. Izročili so ga okrožnemu sodišču v Celju.

* **Stanovanjsko vprašanje v Celju.** Na zadnji seji celjskega občinskega sveta je poročal predsednik socialnopolitičnega odseka dr. Ogriček o posledicah novega stanovanjskega zakona med celjskimi stanovanjskimi najemniki. Po njegovem mnenju ne bo prevelikega razburjenja in ne priklji, ker si bodo baje najemniki, katerim so bila stanovanja odpovedana, poiskali sami nova primerna stanovanja. Nimamo točne pregleda, kolikim strankam so bila doslej stanovanja odpovedana in koliko izmed njih bo 1. junija ali pa tekot prihodnjih mesecev brez strehe. Občinski odbornik dr. Hrašovec je predsednika socialno-političnega odseka opozoril na dva primera, ki predsedniku nista bila znana. Ako bo morala takih odpovedi še več, je pač priporočljivo, da jih priljavijo vsi stanovanjski najemniki, ki so jim bila stanovanja odpovedana in ki si še niso mogli preskrbeti novih stanovanj, predsedniku socialno-političnega odseka dr. Ogričku ali pa zupanstvu. To je potrebno že zaradi točne evidence.

* **Pokvarjena mladina.** V četrtek 24. t. m. proti večeru se je vrtihotal v poslopje meščanske šole v Celju 15 letni Karel Lubej Na hodniku v pritličju se nahajala lesena uta, v kateri ima šolski sluga shranjene svoje stvari in razne šolske potrebščine. Tat je splezal čez leseno ograjo ter si je izbral, kar mu je najbolj ugajalo. Prav ko je odhajal, ga je zasledil šolski sluga. Odvedel ga je na stražnico, kjer je Lubej izpovedal, da ga je nagovoril k tatvini neki starejši fant z imenom Janez. Objubil mu je za srečno izvršeno tatvino in za ukradene stvari nagrado, ki mu jo je deloma že izplačal pred poizkusom. Domenila sta se, da ga bo počakal v bližnji gostilni Kostomaj na Bežigradu. Lubejev pajdaš je nedavno ukradel nekemu posestniku pri Poljanah, pri katerem je bil uslužben, več oblek in samokres. Sedaj se klati po celjski okolici ter krade kot sraka. Lubej ni nič

boljši od njega, ker je pred 14 dnevi ukradel na nekem stanovanju v Guberju srebrno uro, katero je potem zamenjal pri nekem Bosancu, ki prodaja sladoled, z drugo uro. Bosanec je sedaj izročil ukradeno uro policiji. Mladega tatčka čaka zaslužen plačilo, je pa malo upanja, da bi se poboljšal.

Iz Zagorja

z Pevsko društvo «Loški glas» je priredilo v nedeljo popoldne svojo prvo prireditev pri g. Asiču na Lokah. Zapelo je z uspehom pod vodstvom g. Srečka Godine več lepih umetnih pesmi, za kar je zelo mnogo odobravanja.

z Rudarski upokojenci so z veseljem sprejeli vest, da jim bodo na energično intervencijo g. dr. Bohinjca od 1. junija dalje izplačevali pokojnine, ki so jim bile s 1. februarjem reducirane. Delavstvo se sčasoma spozna, da ima pričakovati izboljšanje svojega položaja edinole od demokratske stranke.

z Nesreča pri delu. V kotredžemk rivi se je ponesrečil paznik g. Anton Ribič. Imel je opravka pod dvigalom, ki so ga nenadoma pričeli spuščati. Dobil je poškodbe na nogi in po životu. Le srečnemu naključju je pripisati, da ni ostal g. Ribič na mestu mrtve.

z Sokolsko gledališče bo v soboto 9. junija zaključilo sezono s Cerkenikovim novim vito «Roka pravice». Dejanje posega v korupcijo in spletke našega časa ter slika usodo zatiranega in izkoriščenega malega človeka.

Iz Trbovelj

t Jubilej. Učitelj g. Tone Kuhar obhaja danes 25letnico, odkar je stopil pred altar s svojo ženo Elio, iz ugledne Mollove rodbine v Trbovljah. G. Tonetu in ge. Eli ki jubilej čestitam!

t Rezervni oficirji privede 17. junija piknik na griču Dunaj.

t Knjige Slovenske Matice se dobe pri poverjeniku g. Pleskoviču. Član, ki pride po knjige, naj prinese s seboj odrezke poštnih polnic, s katerimi bodo dokazali, da so poravnali članarino.

t Izlet rudarjev k Sv. Katarini. Ko je pred leti razsajala v Trbovljah kuga in je prebivalstvo kar kosilo, so se rudarji zaobljubil, da bodo napravili vsak binokli v nedeljo skupno romanje na Sv. Planino. Ta običaj se je ohranil do leta 1914, ko je vojaška oblast prepovedala izlete na Sv. Planino, naka so jih pričeli prirediti na Sv. Katarino. Tudi letos je bilo na Sv. Katarini zelo živahno, vendar ne tako kot včasih. Huda gospodarska kriza bo bržkone izkoreninila tudi ta običaj.

Iz Jesenice

z Ustanovitev Hranilnega in posojilnega društva. Dne 28. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor Hranilnega in posojilnega društva obrtnikov za Jesenice in okolice. Občni zbor je otvoril g. Ivan Gogala, ki je pozdravil vse navzoče, predvsem zveznega poslanca g. Trčka iz Ljubljane ter prešel na dnevni red. Kot prvi je govoril g. Trček, ki je v skoro žurnem temeljito zasnovanem govoru naglašal vse dobre in slabe strani slovenskega naroda, čij uspeh je odvisen le od temeljitih priprav, smotrnega vodstva, poslovnega lokala in koncentracije vsega domačega kapitala v novoustanovljeni gospodarski organizaciji. V živahni debati, v kateri so se določile smerne bodoče dela, se je med drugim sklenilo, da se društvo naziva Hranilno in posojilno društvo z o. z. za srez Radovljica s sedežem na Jesenicah. Dalje se je določilo, da je član društva lahko vsak, ne glede na stan in politično pripadnost ter da bodi nominalna delnica 100 Din s petnajstkratnim jamstvom. Pri volitvah so bili izvoljeni: za načelnika g. Iv. Gogala, tovarnar čepic, za podnačelnika g. Rudolf Oswald, kolodvorski restavratore, v odbor gg.: Drago Višnar, Josip Sablatnik, Ivan Jenko, Anton Harlander ter Franc Silbar; v nadzorstvo g. Ivan Poljšak kot načelnik ter gg.: Ivan Legat, Miha Kovčič in Konrad Vidic kot odborniki. Ob zaključku je ponovno spregovoril g. Ivan Gogala, ki se je navzočim iskreno zahvalil za zaupanje ter naglašal, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh, da se bo društvo čim bolje razvijalo. Dejal je, da si šteje v dolžnost, da obenem kot predsednik društva obrtnikov opozori na silno razburjenje vseh obrtnikov radovljiskega sreza zaradi nameravane ratifikacije netrnskih konvencij. Naglašal je, kako težke gospodarske nepravilnosti bodo nastale za obrtnost, ako bodo te konvencije sprejeli. Razburjenost naših gospodarskih krogov je umevna ter naj se zaradi tega apelira na vse merodajne činitele, zlasti na naše poslance, da store vse, da do ratifikacije ne bo prišlo.

Radio

Izvlček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kw). LANGENBERG (468 m 25 kw) STUTTGART (379 m 4 kw). PRAGA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). ZAGREB (310 m 0.7 kw). BRNO (441 m 3 kw) DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). STOCKHOLM (MOTALA 1720 m 30 kw).

Četrtek, 31. V.

BERLIN 20.15: «Zlata riba iz Amerike», opereta v 3 dejanjih.

FRANKFURT 20.15: Marschner: «Hans Heiling»; opera v 3 dejanjih.

STUTTGART 20.15: Prenos programa iz Frankfurta.

PRAGA 19.15: Koncert godbe na pihala. Zabavni večer.

ZAGREB 19.30: Prenos programa iz Prage. BRNO 19.15: Mešani večer. (Solisti, orkester itd.)

21. Večerni koncert vojaškega orkestra.

RIM 21.15: Opereta «Bajadera».

DUNAJ 19.15: Wagner: «Walküre»; opera.

Petek, 1. VI.

BERLIN 20.30: Schubertov večer.

LANGENBERG 18.15: Koncert komorne glasbe.

20.15: Zabavni večer. — Koncert lahke glasbe.

PRAGA 19.15: Večerni koncert lahke glasbe.

ZAGREB 20.35: Koncert nabožne glasbe.

22. Večerni koncert lahke godbe.

BRNO 19.15: Operne uverture nemških skladateljev.

RIM 21.15: Večerni koncert italijanskih skladateljev.

DUNAJ 20.30: Ivo Vojnović: «Dubrovčanka trilogija».

Sport

Sportni nastopi ljubljanske univerze

V zadnjem času so se začeli tudi akademiki na naših univerzah gibati v sportnem oziru ter se v tem pogledu pripravljajo slično kot na Angleskem, Ameriki in vseh ostalih kulturnih državah, da ustvarijo bazo za pravilno sportno umeštvanje naših visokošolcev.

To gibanje je treba vsekakor pohvaliti in želeli bi bilo, da naša publika, ki znaš vedno ceniti pravi pomen čistega sporta, v največji meri tudi gmotno podpre vse akcije, ki gredo za tem ciljem. Visokošolci v ostalih državah kaj v tem pogledu veliko na boljšem, kajti njih državni voditelji znajo ceniti sportno vzgojo ne samo srednje, nego tudi visokošolske mladine, v sled česar jim stoji na razpolago sportna igrišča, razni sportni inštituti in katedre na univerzah.

Kakor rečeno, so se akademiki na naših univerzah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani v tem smislu organizirali ter odigrali v naslednjih mesecih razne turnirje, nogometne, lahkotletske, teniske itd., v katerih nastopajo reprezentance navedenih univerz. Ti nastopi so, važni tudi zategadelj, ker se bo v mesecu avgustu t. l. vršila olimpijada akademikov sportnikov v Parizu. Menda nosi vsaka reprezentanca stroške sama. Francoskim kolegom lahko naši akademiki zavideajo, kajti francoski parlament je za svojo reprezentanco votiral 400 tisoč frankov.

Od 2. t. m. dalje bodo oddržali naši akademiki v Ljubljani razne turnirje: nogometne, teniske in lahkotletske. Natančnejši raspored bomo objavili v prihodnjih dneh bolj podrobno, apeliramo pa že danes na našo publiko, da s primernim posetom podpre to akcijo.

Prvo kolo tekem za Ilgerjev pokal

Na binoklijski ponedeljek je bilo odigrano prvo kolo nogometnih tekem za Ilgerjev pokal trgovca g. Ilgerja v Mariboru. V ljudskem trgu se je zbral, precej sportnega občinstva k dvema tekama, ki sta bili izžrebani v dvojicah: Zeleničarji: Svoboda in «Maribor»; «Ptuj». Zeleničarji so to pot razočarali. Edino oba beka sta bila dobra. Vseeno so kot favoriti premagali nasprotnika, ki je prvič po prestanih pretresljajih v vrstah igralcev nastopil z več rezervami.

Svoboda je podlegla 2 : 4 (1 : 1) — Z večjim zanimanjem je bila pričakovana druga tekma «Maribor»: «Ptuj», zlasti ker so bili pristasi «Mariborčanov» v skrbah zaradi utrujenosti svoje enajstovice, ki se je šele zjutraj povrnila iz Ljubljane s finalne tekme proti Primorju. Tem večje pa je bilo presenečenje, ko so pričeli goli kar deževati v škodo «Ptujčanov». Gostje so postavili zelo slabo moštvo, ki ni delalo domačinom nobenih skrbi. Vključ temu, da so izbirali Mariborčani le najlepše šanse za streljanje na gol, so dosegli rezultat 12 : 0! — Finalista Zeleničarji in Maribor se srečata v nedeljo 3. junija.

Propagandna hazena tekma. Danes popoldne ob 17.30 se vrši na igrišču TKD Atena propagandna hazena tekma dveh ljubljanskih družen, ki je bila prejšnji četrtek odgojena zaradi slabega vremena. Današnja tekma ima na eni strani propagandni, na drugi strani pa sportno odgojni značaj. Ljubljanski hazena podsavez hoče s to tekmo dati navodila, kako se igra hazena, onim našim dijakom, ki ponese to lepo žensko igro v času počitnic v naše podeželske kraje. Da se ta namen doseže, je podsavez sestavil dve družini, ki nastopita v današnji tekmi iz najboljših ljubljanskih hazenašic, članice Ilirije in Primorja. Družini nastopita v kombiniranih postavah; ena z močnim napadom, druga z močno obrambo, tako da je pričakovati povsem izenačenje in jako zanimive borbe, ki bo v sportnem oziru nudila prvotnejšo hazeno. Vstopnice kupljene za prejšnji četrtek veljajo za danes. Iz propagandnih izrovov je določeno za dijaštvo minimalna vstopnina 2 Din. Ostalo občinstvo dobi vstopnice po 5 Din, odnosno 10 Din za seče.

Službeno iz LLAP. Danes seja u. o. ob 20. uri v kavarni «Emona», I. nadst. — Tajnik I.

ZSK Hermes. Seja u. o. se vrši danes ob 20. pri Kmetu. Prosim pa polnoštevilno udeležbo. — Tajnik.

ASK Primorje. Seja centralnega odbora nocoj ob 20.30 v klubskem tajništvo. Zaradi izredno važnega dnevnega reda prosim polnoštevilno udeležbo. Tajnik I. Nogomet na Raketu. Javornik: Elan (Novo mesto) 2 : 1 (1 : 1) prvenstvena. Rezultat ne odgovarja poteku igre, ker je bil Javornik tekmo cele igre v stalni premoči.

ASK Primorje (hazena sekcija). Članice Kaiser, Sajovic, Zora, Modic, Podboj in Jerina, ki so določene za današnjo propagandno tekmo, naj bodo točno ob 17. na igrišču Atena. — Trener.

Vodnikova družba je ena naših največjih kulturnih ustanov!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 30. maja 1928.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. v. v. m	Sm. vetra	Oblač.	Padavine
Opazovanje							
Ljubljana	8.	64.3	14.8	71	NE 2	0	
Maribor		64.4	15	72	NE 1	0	
Zagreb		64.7	14	75	SE 2	0	
Beograd		763.5	14	62	W 2	1	
Sarajevo		64.0	13	77	mirno	3	
Skopje		63.7	15	50	mirno	9	
Dubrovnik		762.5	17	4	N 5	1	
Split		62.1	17	56	NE 12	4	

Solnce vzhaja ob 4.18, zahaja ob 19.37, luna vzhaja ob 15.94, zahaja ob 2.32.

Danes je bila v Ljubljani temperatura 12.4 C najnižja.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Najbrže se jasno vreme, toda negotovo, Noči hladne.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Normalni vetrovi. Nebo večinoma jasno.

Temperatura od 17 do 24 stopinj. Morje mirno.

Gospodarstvo

Ureditev obročne kupčije z državnimi papirji

Uredba o prodaji in nakupu državnih vrednostnih papirjev na obroke je v glavnem izdelana. Med člani komisije, delegirani od finančnega in trgovskega ministristva je v vseh glavnih točkah dosežen sporazum. Načrt uredbe bo v kratkem predložen finančnemu ministristvu.

Uredba bo veljala za vsa država. V bodoče bo izključno finančno ministristvo izdajalo bankam in menjalnicam dovoljenja za obročno prodajo državnih papirjev. Ni še jasno vprašanje, ali bo dovoljeno prodajanje tudi preko agentov. V primeru, da se bo tako trgovanje dovolilo, bo moral imeti vsak agent od svoje tvrdke pooblastilo; za njegovo delovanje pa bo odgovorna tvrdka, ki mu bo izdala pooblastilo. Tvrdke, ki bodo upravičene prodajati te vrednostne papirje na obroke, bodo morale voditi predpisano knjigovodstvo. Nakupi in prodaje papirjev se bodo morali vnesti v posebno knjigo v kronološkem redu. Odplačilni listi bodo vezani v knjigi v dveh izvodih; en izvod bo ostal v knjigi, drugi izvod pa bo prejel kupec. Na odplačilnih listih bo moralo biti označeno: tečajna vrednost, cena, odplačilni roki in število papirjev. Na vsakem izvodu odplačilnega lista bo morala biti natisnjena tudi celotna uredba, ki bo služila kupcu v informacijo.

Z uredbo bo najstrožje prepovedano, da si prodajalci zagotovijo odplačila meničnim potom. Kupec ne bo smel prenesti odplačilnega lista na drugo osebo brez odobrenja prodajalca. Na vsak komad državnega papirja, ki bo prodan, bo treba plačati posebno takso (0.50 Din za obveznice do 100 Din nominalne vrednosti, odnosno 1 Din za obveznice z nad 100 Din nominalne vrednosti). V primeru, da kupec ne bo zadostil svojim obveznostim, prodajalec ne bo mogel takoj uiniti pogodbe. Rok za uinitenje pogodbe se ni končno določil, ter bo znašal 8 dni do enega meseca. Po uinitenju pogodbe bo prodajalec prodal papirje po borzni ceni, preostanek pa bo vrnil kupcu. Za eventuelni primanjkljaj kupec ne bo obvezan poravnati razliko.

V trenutku sklenitve pogodbe morajo biti dotični papirji v posesti prodajalca, in sicer deponirani pri finančni upravi ali v posebnem oddelku za državne papirje pri pooblaščenih zavodih. Glede obrokev stoji komisija na stališču, da naj bodo isti omejeni na najmanj 12 in največ 24 odnosno 36 obrokev. Zavodom in menjalnicam, ki so pooblašene za obročno prodajo državnih papirjev, bo dovoljen poleg stroškov posebnih, odstotek kot dobiček; preko tega odstotka pa bo vsak dobiček prepovedan. Za vse neukorenitosti v prometu so predvidene stroge kazni od 5 do 10.000 Din in prepovedi daljšega poslovanja z državnimi papirji na obroke. Finančno ministristvo bo vsak mesec preko svojih organov pregledalo knjigovodstvo pooblaščenih zavodov in tvrdk, ki bodo dolžne predložiti vse one knjige, ki se nanašajo na promet z državnimi papirji na obroke.

Naš letošnji velesjem

Pred leti so mnogi pesimisti obetali, da bo ljubljanskega velesjema kmalu konec in da ne bo mogel preživeti gospodarske krize. Kakor pa kaže izkušnja v gospodarskem življenju, krize ne morejo uiniti podjetij in institucij, ki so dobre in solidne in ki slonijo na brezhbitni organizaciji. Tudi v najtežjih časih naš velesjem ni izgubil na privlačnosti in sijaju; letošnji pa obeta v zvezi z delnim zboljšanjem splošne gospodarske konjunkturo nadkriliti vse dosedanje. To nam potrjuje že število razstavljalcev, ki se je letos dvignilo na 650. Že 3 tedne so vsi razstavljalci prostori do zadnjega kotlička zasedeni.

Institucija Ljubljanskega velesjema se je v našem gospodarskem življenju že tako udomačila, da je ne morejo več pogrešati niti najširše plasti našega naroda. Neobhodno potreben pa je postal velesjem vsem onim trgovskim, obrtnim in industrijskim podjetjem, ki uvidevajo, da bodo uspešno napredovala le tedaj, če bodo najširše plasti naroda poznale njihove izdelke. Zato razstavljalci ne iščejo na velesjem samo uspehov v obliki sklenjenih kupčij, temveč jih je sejem v prvi vrsti reklama za izdelke odnosno za tvrdko samo.

Letošnji velesjem nam bo nudil marsikaj novega. Najširše kroge bo gotovo zanimala obširna razstava pohištvene industrije in obrti v zvezi z akcijo za ureditev take permanentne razstave na velesjemu. Ta razstava bo sama obsegala tri četrtine velikega paviljona E. Avtomobilska razstava bo letos zavela tak obseg, kakor še nobeno leto doslej. Razstavljenih bo okrog 200 avtomobilov in motornih koles. Izredno bo zanimiva tudi retrospektivna razstava slovenske umetnosti za dobo 1918. do 1928.

Prikrvrat se bo letos oficijelno in v velikem obsegu udeležila velesjema Francija, ki bo z 32 razstavljalci zastopana v posebnem paviljonu. Tudi izredno število avstrijskih, čeških, nemških, poljskih in angleških razstavljalcev bo letošnjemu velesjemu dalo pravi mednarodni značaj.

Letošnji velesjem bo obsegal:

1. Mednarodni vzorčni velesjem, ki je razdeljen v naslednje skupine: 1. Strojna industrija. 2. Izdelki iz železa, jekla, puškarskega, municija, ostali kovinski izdelki. 3. Kmetijski stroji in orodje. 4. Avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi. 5. Elektro-

tehnika in razsvetljava. 6. Kozmetika, farmaceutični in kirurški izdelki. 7. Papirna industrija, grafika, kartonaza in pisarniške potrebščine. 8. Pohištvo in stanovanjska oprema. 9. Ostala lesna industrija. 10. Usnje in konfekcija usnja. 11. Tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožušarstva, perilo. 12. Klobuki, slamniki, košarstvo, vezene, čipke. 13. Lončena roba, majolika, fayence, steklo. 14. Galanterija, bižuterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika. 15. Kemična industrija. 16. Industrija živil. 17. Kmetijstvo. 18. Stavbarstvo. 19. Godala. 21. Razno orodje. B) Posebna razstava pohištva. C) Strojni oddelek. D) Higijenska razstava, ki se prireja že četrti. Trikrat je že imela ta razstava velik uspeh, a za letošnji velesjem se je še preuredila in izpopolnila. F) Francoska skupina z 32 razstavljalci.

— Inozemski poštni promet s škatljami s označeno vrednostjo. Ministristvo za pošto in brzojav je z odlokom št. 13.493 od 17. aprila t. l. uvedlo pri naših poštah tudi inozemski promet s škatljami z označeno vrednostjo. V splošnem se vrši ta služba po določenih pogodbah o vrednostnih pismih in škatljah z označeno vrednostjo. V podrobnostih pa je ministristvo odredilo naslednje. Na ta način se lahko pošiljajo zlasti nakiti, dragoceni predmeti, zlato, srebro (obdelano ali neobdelano), okraski, drago kamenje in kovani denar. V škatlo se sme vložiti odprt račun; ne smejo pa se vlagati pisana sporočila, predmeti, ki so po svoji naravi nevarni poštnemu osobju ali drugim pošiljalkam, eksplozivne snovi in take, ki se hitro vnamejo, žive živali, opij, morfilj, kokain ali druga uspalna sredstva, nemoralni predmeti in predmeti, katerih uvoz ali promet je prepovedan v naslovni ali izvozni državi. Vrednost vsebine ni omejena. Pristojbina je sestavljena a) iz težne pristojbine (za vsakih 50 gr. po 2 Din, najmanj 10 Din); b) iz pristojbine (3 Din) in c) pristojbine za označeno vrednost (za vsakih 300 zl. frankov ali 3600 Din ali del tega zneska 5 Din). Vse pristojbine se zaračunajo v znakom na škatli sami. Škatlje z označeno vrednostjo ne smejo biti težje od 1 kg, ne daljše kakor 30 cm in ne višje in širše kakor 10 cm. Glede opreme škatel, označbe vrednosti itd. obstojajo točni predpisi.

— Izgledi svetovne letine. Iz najnovejših poročil o stanju posevkov v Zedinjenih državah je razvidno, da je letošnja letina deloma ogrožena zaradi suhega vremena. Če ne bo potrebnega dežja, bo jara pšenica, ki dosedaj dobro kaže, utrpela škodo. Tudi ozimni posevki so v posameznih pokrajinah utrpeli škodo. V Evropi so posevki zaradi slabega vremena v zaostanku. V Kanadi pa je stanje trenutno precej ugodno. Prvotno se je računalo, da je letos z žitom posejana površina za 4-6% večja kakor lani, po zadnjih vesteh pa se cenijo povečanje posejane površine na 6 do 10%. Poročila iz Argentine in Avstralije so precej ugodna.

— Konkurz je razglašen o imovini Franca Starčiča in Marije Starčičeve, trgovca in soprotnice trgovca v Mariboru, Vetrinjska ul. 15, (prvi zbor upnikov 2. junija, oglasitveni rok do 7. julija, ugotovitveni narok do 21. julija) ter konkurz o imovini Adolfa Anderla in Julijane Anderlove, posestnikov in gostilničarjev v Mariboru (prvi zbor upnikov 31. maja, oglasitveni rok do 5. julija, ugotovitveni narok 19. julija).

— Odpravljen je konkurz o imovini Josipine Rapp, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

— Dobbave. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani, sprejema do 8. junija ponudbe glede dobave žitnikov, pločevine, cina, lesno - cementne mase, ovojne papirja in gradbenega lesa ter glede oddaje knjig v tiskanje. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do 5. junija ponudbe glede dobave pocinkane pločevine. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 13. junija ponudbe glede dobave 1 agregat - stroja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. junija pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu glede dobave 2000 komadov aluminijastih škatel; 12. junija pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 8000 komadov hrastovih pragov; 15. junija pri ministristvu za vojsko in mornarico, oddelek za mornarico v Zemunu glede dobave jeklenih vrvi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani). Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. t. m. ponudbe glede oddaje strojev v poravnilo in čiščenje. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku).

Borze

30. maja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Tečaj deviz na Newyork London in Trst so za malenkost popustili. Deviza na Dunaj pa se je okrepila. Potrebo v devizah na Berlin, Newyork in Trst je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je tendenca v Vojni škodi zopet okrepila. Tečaj so se dvignili za 2-3 točke. Pri srednjem prometu se je promptna trgovanja po 450, kasa po 449.5-450 in za junij po 453. Investicijsko je bilo zaključeno po 92. V bančnih vrednotah je bil promet običajen. Tudi danes je bil večji promet v Prašedionu, ki se je trgovala po 862.5, 867.5, 872 in ob sklepu borznega sestanka po 876. Kakor smo že včeraj omenili, se t. a. papir kupuje na račun naših izseljencev v Ameriko. (V včerajšnjem poročilu je bila pomotoma v zvezi s povpraševanjem iz Amerike imenovana Vojna škoda; dotični odstavek pa se je v celoti nanašal le na Prašedionu). Poljedelska se je okrepila na 2-025 brez zaključka. Narodna pa na 7080-7150. V ostalem so se trgovale: Hrvaška po 40. Hipotekarna po 58.5, Jugobanka po 87-87.5 in Srpska po 188. Za industrijske vrednote je bilo večje zanimanje, vendar je bilo zaradi čvrstih tečajev le malo prometa. Zaključki so bili v Vevah po 107-108, Danica po 152 in Slavonija po 12.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0-22.9375, Berlin 13.5925-13.6225 (13.6075), Bruselj 0-7.932, Budimpešta 0-9.93, Curih 1003.5-1096.5 (1095), Dunaj 7.983-8.013 (7.998), London 277.02-277.82 (277.42), Newyork 56.71-56.91 (56.81), Pariz 0-223.75, Praga 0-168.5, Trst 298.3-300.3 (299.3).

Zagreb. Amsterdam 22.9075-22.9675, Dunaj 7.983-8.013, Berlin 13.5925-13.6225, Budimpešta 9.915-9.945, Milan 298.44-300.44, London 277.02-277.82, Newyork 56.71-56.91, Pariz 222.75-224.75, Praga 168.1-

168.9, Curih 1093.5-1096.5, Trst Beograd 33.275-33.575, Dunaj 264.2-270.2, Praga 56.1-56.4, Pariz 74.575-74.875, London 92.565-92.765, Newyork 18.82-18.98, Curih 364.75-366.75, dinarji 33.25-38.75.

Dunaj. Beograd 12.48125-12.52125, Berlin 169.8150-170.3150, London 34.6375-34.7875, Newyork 37.38-37.48, Milan 709.1-711.6, Pariz 27.9175-28.0175, Praga 21.0075-21.0675, Curih 186.69-187.19, dinarji 12.4150-12.4750.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.225, Newyork 518.75, London 26.335, Pariz 20.43, Milan 27.34, Praga 15.38, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.21, Sofija 3.745, Varšava 58.15, Dunaj 73.025.

Effekti.

Ljubljana. Investicijsko 91.5-0, Celjska 158-0, Ljubljanska kreditna 128-0, Prašedion 860-0, Kreditni zavod 165-175, Vevče 105-0, Kranjska industrijska 310-0, Ruše 280-300, Slavonska 56-0, Šešir 105-0.

Neizvestnost o usodi „Italije“ vedno večja

Osem dni po polarnem poletu: o »Italiji« ni sledu. — Nobile odklanja orijentacijsko karto. — Tri radio-naprave — vse molčijo. — Živila za dva meseca. — Potrtost v Rimu. — Italijansko ljudstvo moli, Nobile se ne vrne. — Rešilne ekspedicije brez izgleda na uspeh.

Danes pred osmimi dnevi ob 0.20 ponoči je general Nobile dosegel severni tečaj. Vrgel je s krova »Italije« na tla najprej italijansko zastavo potem papirni križ. Zračna ladja je opisala krog in se je usmerila nazaj proti izhodišču Kingsbaya. Brezlična postaja na oporiščni ladji »Citta di Milano« je neprestano delovala in je prejela poročila vsake pol ure. V začetku je bila podobna, da bo povratek »Italije« gladek. Sebe pozneje se je stvar izpremenila. Nastali so močni viharji in Nobile je kmalu prosil za podatke, kje se nahaja in kam leti. Mesta, koder je križarila »Italia«, pa mu ni mogel sporočiti nihče. Zračna ladja je postala igračka burje in se je vso noč branila, da bi jo viharji ne raztrgali kakor kunjjo.

Po 27. urah poleta v burji se je položaj še bolj poslabšal. Vetrovi so pristiskali s tako silo, da so morali mehaniki motorje pognati z vso silo. In zmrčilo se je tudi nebo. V času, ko je »Italia« plula s Spitzbergom proti severnemu tečaju, je bilo vreme še jasno. Sedaj pa so se pojavile goste megle in »Italia«, ki je ta čas domnevno krožila nad Spitzbergi, je izgubila orijentacijo. Zadnje poročilo generala Nobile javlja samo še, da je posadka živa...

»Nepotreben zemljevid«

Preden je Nobile odrinil na severni tečaj, so tudi njemu dajali ljudje vsa koprstna nasveta. General se je držal zelo svojeglavno in ni hotel nikogar poslušati. Za določanje orientacije je vzel s seboj magnetični kompas, ki je na ekspediciji skozi polarne kraje že večkrat odpovedal. Nabavil je nekaj smuč, snežnih čevljev in kožuhov ter puške za streljanje polarnih živali, če bi pritisnila sila. Z gorivom se je preskrbel za 90 ur.

Tik pred odhodom iz Kingsbaya pa je odklonil ponudeno mu zemljepisno karto, na kateri so bila zaznamovana vsa mesta na Spitzbergih, kjer bi »Italia« lahko pristala, posadka pa se izkrcala. Ta dragoceni pripomoček je Nobile zavrgel, ne da bi si bil svest, kakšno napako je storil.

Zadnji radiogram

Po 54urnem poletu je v petek, dne 25. maja ob 10. in 27 min. zjutraj aparat »Italije« nenadoma utihnil. Kaj se je zgodilo, ne ve nihče povedati. Do tega časa je bil Nobile z oporiščno ladjo neprestano v zvezi. Dajal je in je sprejemal poročila. Telegrafisti na ladji »Citta di Milano« so začeli sklepati, da je mogoče odpovedal generator in da je aparat utihnil zaradi tega. Sebe pozneje so se jih lotile hude slutnje. Zadnja Nobileova vest je javljala, da se je eden izmed motorjev pokvaril in da se je na obodu ladje napravila močna ledena skorja.

V oblasti viharja

Kako se je od tega časa naprej razvijala borba med zračno ladjo in med mogočnimi sapami, se ne da opisati, ker ni zanesljivih vest. Verjetno je, da se je »Italia« borila z vetrom do zadnje kapljice goriva. Ker sta ji benzin in olje pošla, pa se je morala prepustiti volji viharja, ki jo je nesel bogve kam. Mogoče je, da je ledena plast na obodu potiskala zračno ladjo k tlom in da se je morala »Italia« spustiti na mestu, ki ni bilo pripravno za pristane. Najbolj čudno pa je to, da poročajo baš v tem času o mednarodnem rešilnem znaku SOS. Potem je radio umolknil. A tudi če bi se bila radionaprava pokrila z debelim ledom — bi se bil telegrafist lahko poslužil drugega, rezervnega aparata, ki je bil dovolj jak, da bi dobil zvezo z radio-postajami na zemlji. Če bi pa bila »Italia« sedla na tla, bi bil lahko stopil v funkcijo še tretji aparat, ki sicer ni bil tako močan kot glavni in rezervni radio, vendar še vedno dovolj dobrodošel za sporočila v silo.

Živeš za dva meseca

Takoj ko so izostale normalne vesti z »Italije«, so začele vse postaje na kopnu iskati zveze z Nobileovo posadko. Odziva niso dobile. To je bilo že dovolj usodno znamenje, da so se takoj začele javljati podrobnosti o preskrbi »Italije« z živili. General Nobile je naložil pred odhodom iz Kingsbaya na ladjo za dva meseca provijanta.

»Italia« se ne vrne...

V petek zvečer je še telo upanje, da se vrne Nobile s svoje ekspedicije, čeprav ne ovcen z uspehi, vendar vsaj zdrav in z vsemi, ki so sodelovali pri poletu na severni tečaj. V soboto zjutraj se je to upanje že skrčilo. Položaj se je docela predrugačil. Vreme na Arktidi se je močno poslabšalo, viharji so postali tako siloviti, da so porili celo jambor radiopostaje v Kingsbaya. Cele štiri ure je bila radiopostaja izven prometa. Takoj ko so jambor popravili, je začel radiotelegrafist iskati novo zvezo z Nobilem, vendar je klical zaman. Odziva ni bilo.

Italija v depresiji

Medtem so se začeli bati za »Italijo« po vsem svetu, v prvi vrsti seveda doma. Nobileova žena, ki se je šele nedavno vrnila iz Nemčije in prejela

zadnji pozdrav od svojega moža s severnega tečaja, je začela v Rimu prva spraševati po ministrstvih, če kaj vedo o usodi generala. Dobila je povsod zanikajoče vesti. Tudi Mussolini in papež sta se večkrat informirala o »Italiji«. Ne enemu, ne drugemu niso mogli postreči z ugodnimi poročili. Zato je izdal Mussolini povelje vsem svojim poslanikom v inozemstvu, naj posojijo za pomoč, posebno v tistih deželah, ki ležijo na severu. Ruska, ameriška in norveška vlada so izjavile svojo pripravljenost pri pomaganju. Norveška vlada je celo vprašala Rolda Amundsen, ki je vodil predlansko ekspedicijo z »Norge« na tečaj, če bi bil pripravljen pohiti Nobile na pomoč. Izjavil se je pripravljenega kljub temu, da sta imela pred dvema letoma z generalom hude polemike. Nobile si je tedaj lastil vse zasluge za ekspedicijo in je postavljaj Amundsen, ki je dejansko rešil situacijo, nizko pod sebe. Pripravljenost za udeležbo pri reševalni ekspediciji sta izjavila tudi Rijser Larsen in kapetan Sverdrup ter drugi polarni raziskovalci.

»Citta di Milano«

Nobileova oporiščna ladja je dobila med tem ukaz, naj pohiti »Italiji« na pomoč. Odrinila je v severni smeri, a posrečilo se ji je prodreti le do Amsterdamskega otoka, kjer se je morala vrniti zaradi opasnosti, ki so ji grozile na nadaljnjem potu. Morska struja je nosila s seboj cele skladišnice ledu. Ladja, katere obod je prešibek, da bi jim mogel kljubovati, se jim je morala umikati. Nastopila je pot nazaj.

Od te ure presoja položaj še mnogo bolj pesimistično. Strokovnjaki domnevajo, da se je morala »Italiji« pripetiti kakšna nesreča. Zlasti še, ker je radio tako nenadoma odpovedal. Ker je ladja zaradi porabe goriva postala nesposobna za manevriranje, je mogoče, da so jo vetrovi zanesli v neznane polarne kraje, odkoder ni vrnitve, kamor pa tudi ni mogoče priti na pomoč... Uprava premogovnika v Kingsbaya je dala kljub temu na razpolago svoje izborne

sani s pasjo vprego.

Na teh sanch pojdejo iskat italijanskega generala natančni poznavalci polarnega ozemlja, lovci tujlenjev in severnih medvedov. Proti Spitzbergom je odrinil tudi norveški mornariški letalec Lützow-Holm, katerega letalo je odpeljal v te kraje ladja »Hobby«. Pojavil se je celo predlog, naj bi se podala iskati Nobilea cela flotila ladij, ki bi se razpršila po severnem ozemlju v obliki pahljače. Nekateri domnevajo, da je »Italia« mogoče zaneslo na daleki sever, kjer žive kvečjemu nomadi, če sploh v njih prebiva človeška duša.

Vse to so pa seveda samo hipoteze. Hipoteza je takisto mnenje, ki ga izrekajo nekateri češ, da ostane »Italia« v zraku lahko

osem do ena in dvajset dni

in da lahko križari, če jo ne stro moč ni vetrovi. Živeča bi bilo na ladji za ta čas dovolj, seveda samo v primeru, če bi bile druge nevarnosti izključene. To pa je malo verjetno.

V francoskem listu »Echo de Paris« izjavlja dr. Charcot sodbo, da ga izostanek »Italije« nič ne plaši, ker bi ekspedicija lahko izostala cela tri leta pa še ne bi bilo treba obupati. To pa je samo tolažba, podobna tisti, s katero so se Francozi tolažili lani, ko sta izginila njihova letalca Nungesser in Coli na poti iz Pariza v Ameriko.

Nobileova posadka je štela pri odhodu na severni tečaj 16 oseb. Poleg nje so bili na krovu »Italije«: korvetni kapetan Adalbert Mariani; korvetni kapetan Filip Zappi; prvi tehnik Cecioni; ing. Trojani; poročnik Viglieri; prof. Pontremoli; švedski meteorolog prof. Malmgreen; podporočnik Arduino, češki učenjak Behounek ter tehniško osebje: Caratti, Pomella, Ciocca, Biagio in Alessandrini ter poseben poročevalec italijanskih listov Ugo Lago. O tej posadki ni sedaj duha ne sluha.

Sirom Italije

molijo v cerkvah

in se mašuje za srečen povratek in za rešitev Nobilea in tovarišev. Gotovo sočustvuje z italijanskim ljudstvom ves svet. Vprašanje, ki ga bo morala razčistiti šele bodočnost pa je, če ni bila Nobileova ekspedicija povrsno pripravljena, da bi mogla uspeti kakor je treba.

Raketna letala in raketni avtomobili

Zdi se, da bo zadnji uspehi eksperimenti z Oplovim raketnim avtomobilom povzročili istakšno plodonosno tekmovanje med izumitelji kakor svoječasn v radio-telefonski stroki.

Dijak dunajske tehnične visoke šole Avrelj je zgradil aeroplanski model iz lahke kovine, ki ga goni poseben motor s 24 pod letalo centrično postavljenih raket. Model so že preizkusili in je letel z brzino 150 km, kar je vsekakor dosti. Pri prvem poskusu je odnesel aparat lahko poškodbo, pri drugem startu pa je letel naravnost sijajno.

Iz Prage poročajo, da se je posrečilo češkoslovaškemu inženjerju Löwyju sestaviti nov avtomobilski raketni motor, ki bi gonil vozilo s 700 km na uro. Ker na Češkoslovaškem za takšne poskuse nimajo primerne dirkališča, se bo prvi poskus vršil v tujini, brzkone v Berlinu.

Dražbeni razglas.

Občinska gostilna v Šalovcih se odda na javni dražbi v najem v nedeljo dne 1. julija 1928 leta za 3 (tri) letno dobo od 1. januarja 1929 do 31. decembra 1931. leta, na licu mesta. Izklicna cena 6000 Din.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri občinskem županu. 6528e

Zahvala.

Za vse številne dokaze globoke ljubezni in spoštovanja do našega pokojnega predragga brata in strica oziroma svaka, gospoda

Antona Sbuelza

železniškega nadrevidenta v pok.

izkazane in prejete od tolikih strani v teh zadnjih dneh, vsem in vsakemu našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej zahvaljujemo vse, kateri so v zadnjih dneh življenja in ob smrti dragega pokojnika stali njemu in nam ob strani, se udeležili njegove zadnje poti in mu grob zasuli s cvetjem.

V Ljubljani, 30. maja 1928. 6643-a

Rodbine Truden, Kos, Malalan.

En gros **Specijalna** En detail
trgovina vozičkov in koles

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke
Renoviranje koles, vozičkov in živalskih strojev
ZEMELROK OTON
Lasina tovarna: Tržaška cesta - Glince.
Prodajalna: Ljubljana, Marijski trg št. 8.

Konkurs za parlamentnog stenografa.

Narodnoj Skupštini potreban je jedan dobro izvežban debatni stenograf za stenografisanje slovenačkih govora.

Pored teorijskih i školskih kvalifikacija kandidat mora imati dužu stenografsku praksu tako da je u mogućnosti stenografisati najmanje 120 reči u minutu.

Izabrani kandidat biće postavljen prvo kao honorarni skupštinski stenograf, sa stalnim mesečnim honorarom od 3-4000 dinara, prema sposobnosti. Docnije bi se mogao utvrditi i razvrstati kao stalni skupštinski činovnik I. kategorije, odgovarajuće grupe, ako ispunjava uslove iz zakona o činovnicima i Pravilnika o organizaciji službe u Narodnoj Skupštini i skupštinskim službenicima.

Uslov je viša školska sprema — Univerzitet, a tek u nedostatku školska sa fakultetskim obrazovanjem uzeće se u kombinaciju i kandidat sa svršenim ispitom zrelosti, ili višom stručnom školom.

Obrazložene pismene ponudbe sa dokumentima upotiti šefu Stenografskog Biroa Narodne Skupštine sa tačnim naznačenjem adrese do 10. juna o. g.

Kandidati, koji budu uzeti u kombinaciju, biće podvrgnuti praktičnom ispitu za parlamentne stenografe u Beogradu eventualno u Ljubljani.

Iz Stenografskog Odeljenja Narodne Skupštine, Br. 930, 28. maja 1928. g. Beograd.

Lahne suknjiče

platnene, v modernih barvah, karo etc., ter fine lister suknjiče nudi v veliki izbiri in najceneje Drago Schwab, Ljubljana. 94

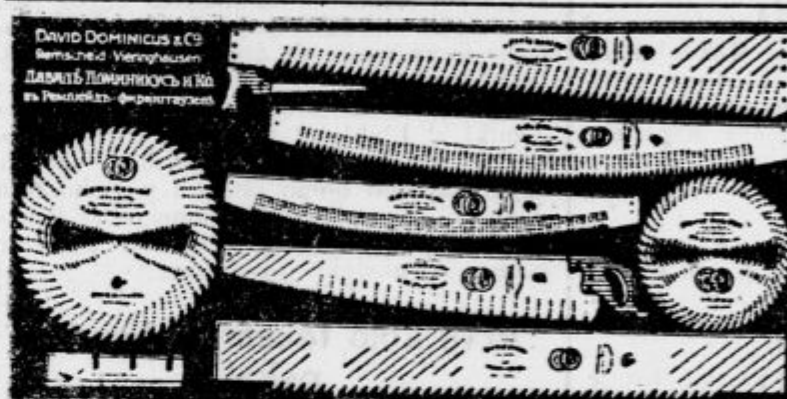
Flobert puške

lovske puške, browninge, pištole za strašenje psov, samokrese, topiče, zaloge lovskih, ribiških potrebščin ter umetnični ogenj.

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Pri končanem žrebanju V. razreda prošlega kola je zapadla premija 1.200.000 na številko srečke 116.708; premija 500.000 Din 6571 na številko srečke 83.864.

POKUŠAJTE VAŠU SREČU!
KUPITE ILI POSTOM PORUČITE VAŠU SRETNU SREČKU
SAMO KOD: BRISTOL
PROD. SREČAKA DRŽAV. KLASNE LUTRIJE
NOVI-SAD. ŽELJEZNIČKA 27 TELEFON 25-96
ZA NOVO VUCENJE, CENA ZA SVAKU KLASU 1/4=25-1/2=
=50-1/4=100-DIN. TRAJITE PLAN I UPUTE ŠALJEMO BEZPLATNO

la remseidske žage: jarmenice, mlinske, krožne, trane.

Nože za skobine stroje, svadre in drugo orodje za lesno industrijo ter mizarje kupite najceneje pri 6476 a

„JEKLO“

STARI TRG LJUBLJANA

Zahvalite cenik temstvo za vsak komad

Zahvala.

Za premmoge izraze iskrenega sočutja, ob smrti naše nad vse ljubljene soproge, mame, tete, svakinje in tašče, gospe

Amalijske Schumi

zasebnice

za poklonjeno krasno cvetje in vence ter za nad vse čašče spremitvo na njeni zadnji poti se vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 31. maja 1928. 6642-a

Žalujoči ostali.

Mešni pogrebni zavod

Vsem, ki so ga poznali, naznanjamo, da je naš brat oziroma svak in stric, gospod

Anton Vode

šolski upravitelj na Rudniku

v torek, dne 29. t. m., po kratki bolezni mirno preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 31. maja ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Stara pot št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. maja 1928. 6641-a

Žalujoči ostali.

Tehniška srednja šola v Ljubljani javlja tužno vest, da je dne 29. maja preminul

Henrik Podkrajšek

profesor v pokolu.

Na Tehniški srednji (prej Državni obrtni) šoli je služboval od l. 1895. do svoje upokojitve l. 1924. Bil je odličen šolnik in plodovit strokovnošolski pisatelj.

Zavod mu ohrani časten in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 30. maja 1928. 6631-a

Občina Ljubljana Mešni pogrebni zavod

Danes 29. maja meseca ob 8. zvečer nas je za vedno zapustil naš preblagi in predobri brat, svak in stric, gospod

Henrik Podkrajšek

profesor na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Pogreb predragga pokojnika bo v četrtek 31. maja ob 4. uri popoldne izpred hiše št. 4 na Erjavčevi cesti na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. maja 1928. 6640-a

Globoko žalujoče rodbine: Podkrajškova, Aleksandrevičeva in Smoličeva.

ORIGINALNO

Jugobanāt-patent-brašno
PROIZVADJA JEDINO

Sjedinjeni paromlini d.d. Bjelovar
ČUVAJTE SE SLIČNOIMENIH PATVORINA

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Sele potlej, ko sem se poslovil z obljubo, da se jutri vrnem, in sem na pragu srečal Louisa, se mi je razvezal jezik. Z obotavljajočim se glasom sem ga vprašal, ali meni, da je njegova sestra v Saint-Alaisu na varnem.

»Kako naj bi dvomil o tem?« je vprašal neprislusno ter mi položil roko na ramo.

»Razburjenje se širi iz mesta na kmote,« sem rekel. »Morda je kaj položaj še resnejši nego tu.«

Skomignil je z rameni.

»Preveč se zamišljaš v te stvari,« je dejal. »Veruj mi, dragi, da je zdaj, ko vsi vemo, kaj hočemo, vsaka opasnost odstranjena.«

Toda prav tisti večer 4. avgusta je skupščina v Versaillesu na eni sami seji odpravila vse predpise, privilegije, davščine, tlako, fevdna prava, desetino, lovske zakone in vlastelinsko sodstvo! Na eni sami seji, prav tisti večer, ko je Louis mislil, da je vsaka opasnost odstranjena!

SEDMO POGLAVJE.

Vzbuna.

Ogenj na glavnem trgu in pet ali šest svetilk na križempotjih je bila v stislih dneh malone vsa javna razsvetljava cahorskega mesta. In ko sem se ustavil na griču onkraj mostu in sem pogledal nazaj, sem videl samo temo, ki jo je tu pa tam prekinila lisa ru-

32

menkaste svetlobe, obsevala kos zidu ali rob kake strehe. Lok reke, ki ovija mesto, se je komaj vidno svetlil v temi. Nad mojo glavo so se podili oblaki; hladni veter, ki jih je gonil po nebu, mi je po malem osvežil kri ter mi napolnil dušo s svečano mogoto noči.

Med tem, ko so konji počivali, se je mrzlica, v kateri sem bil prebil teh nekaj ur, unesla in pustila za seboj samo nekakšno začudenje in obžalovanje. Ko je vzhitost prešla, je izgubil tudi prizor, ki sem ga bil videl, ves prejšnji čar. Sredi nočnega pokoja sem s spominom razločno čutil lažni zvok ciničnih baharij in sebičnih načrtov, ki sem jih bil poslušal nekaj ur. Markizine besede: »Francija smo mi!« ki so se mi videle sredi luči in iskrenja soban, sredi čipk, visokih pričesk in cvetličastih telovnikov bolj ponesne, so se mi zdele brezumne spritje te veličastne noči, ki je odevala petindvajset milijonov Francozov.

Toda kar sem bil storil, sem bil storil. Kokarda, ki sem jo nosil v gumbnici svoje suknje, je bila rdeča: odločil sem se bil za svoj stam. In morda je bilo to res najbolje. Toda čim dlje sem premišljeval, tem bolj je pojemalo moje navdušenje; kolikor manjša je postajala važnost prizora, ki je bil za menoj, toliko važnejša se mi je zdela dolžnost, ki me je bila privela v Cahors in ki sem jo bil lahko miselno zanemaril. Čim bolj je izginjal iz mene vpliv gospe Saintalaise, tem bolj mi je oživljala v duši slika njene hčere, kako je sama in prestrašena sedela v kočiji. Nazadnje sem jadrno skočil na konja, da bi se ob brzini ježe otresel tegobnih misli.

Ko smo dospeli na vrh, s katerega se vidi v Saint-Alais, sem jel z očmi iskati luči na dnu doline, ne misleč na to, da je bilo komaj še uro do polnoči in da je moralo v vasi že davno vse spati. Razočaran in nestrpen sem krenil po klancu nizdol; tedajci pa sem začul za seboj poseben zvok, ki sem ga dobro poznal.

»Stoj, tepec!« sem srdito zavpil ter zadržal konja in se okrenil na sedlu. »Kobila se je spet zlomila podkev, ti pa jašeš dalje, kakor da se ni nič zgodilo. Stopi s konja in poglej. Ali meniš...«

»Oprostite, gospod,« je zajecjal Gilles, ki je bil zadremal na sedlu.

Spustil se je na tla. Kobila, ki jo je jahal, je imela lastnost, da je pri vsaki priliki zlomila podkev na zadnji nogi ter začela šepati. Burton jo je bil že koval na vse načine, toda zaman.

V tem, ko je sluga privzdigoval nogo svoje živali, sem tudi jaz skočil na tla. Uho me ni prevarilo: podkev je bila srta. Gilles je izkušal sneti kos železa, ki je še visel na kopitu, toda žival je bila uporna in moral je odnehati.

»Taka ne more v Saux,« sem krilnil srdito.

Služabnika sta nekaj časa molče ogledovala žival. Nato se je oglašil Gilles.

»Saintalaise kovačnica je komaj sto petdeset sežnjev od tod, če krenemo nizdol po drevoredu,« je dejal. »Lahko bi zbudili Petit-Jeana, da bi prišel semkaj s svojimi kleščami. Toda...«

»Toda kaj?« sem rekel osorno.

»Sporekel sem se z njim na cahorskem semnju,« je klavarno odvrnil Gilles, »in bojim se, da zaradi nas ne bo hotel priti.«

»Prav, prav,« sem se ujezil. »Sam pojdem k njemu. Ti počakaj tu in pazi na kobilo.«

André mi je že držal stremen, da bi zlezal na konja. V svoji jezi sem osorno zavrnil njegovo pomoč in sem se odpravil peš. Prišel sem do bližnjice, ki vodi v Saint-Alais, in zavil po njej; veselo življenje vzd in murmrajoči razgovor služabnikov sta zamrla za mojimi hrbtom.

Novi Chevrolet

ima obliko in delazmožnost „velikih vozov“ pri zelo nižani ceni

Novi Chevrolet izgleda večji, ker je tudi v resnici večji. Razstoj med osmi je podaljšan. — Nove karoserije so radi tega prostornejše in lepše zgrajene. Dodatno k temu ima sedaj zavore na vseh štirih kolesih kakor tudi mnogo novih izboljšanj. To je vzrok temu, da je Chevrolet ne samo glede opravljanja, temveč tudi po svoji zunanosti enak mnogo dragocenejšim avtomobilom.

Izredna priljubljenost Chevroleta je pri vsem tem omogočila General Motors družbi, da Vam zamore ponuditi ta novi Chevrolet po nižji ceni kot kadar koli poprej.

Nove cene Chevroleta	
Touring voz	Din 54.000
Roadster	Din 53.000
Coach s 2 vrati	Din 68.000
Coupe	Din 68.000
Sedan s 4 vrati	Din 74.000
Imperial Landau	Din 76.000

CHEVROLET

PROIZVOD GENERAL MOTORS

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

ZAOREB
Kraljice Marije 34. — Tel. 27-44.

LJUBLJANA
Dunajska cesta 12. — Tel. 2292

Kapital

dobro naloži kdor pristopi kot družabnik v dobro upeljano trdko. Sodelovanje ni nujno potrebno. Ponudbe na upravo „Jutra“ Maribor pod 300 000.

I. Repše

LJUBLJANA, Dvorni trg 1

Zaloga najmodernejših oprav za spalnice, jedilnice in kuhinje. Izdelava najfiniša — vse iz vezanega, zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.

Prvovrstne praške šunke

kakor tudi vse suhomesno blago in slanino nudi po ugodnih cenah

Ivan Gregurič i drug tvornica praške šunke in mesnega blaga
Križevso. Zahtevajte cenike.

STROKOVNIKA ZA REKLAMO

s trgovsko prakso, zmožnega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dobrega stilista, sprejme industrijsko podjetje v Sloveniji. — Ponudbe z navedbo plače je poslati na oglasni oddenek „Jutra“ pod številko 765

dobro žgano apno

v komadih nudi po konkurenčni ceni
PORTLAND-CEMENTNA TOVARNA D. D.
DOVJE-MOJSTRANA (Gorenjsko) 6538

Morilci ljudi!

Komarji so neprimerno nevarnejši ljudskemu življenju kot pa na primer tiger. Iz raznih mlakuž in močvirnatih krajev nosijo oni na sebi kal malarije, tifusa in drugih nalezljivih bolezni. Komarji ovirajo mirno spanje in zastrupijo Vam telo. Ubijte jih predno Vam škodijo. Orožje Vam je FLIT-ne štedite ga.

Brizgalnica FLITA očisti Vam v nekoliko minutah hišo od vseh strupenih muh, komarjev, stenic, bolh, škurkov in mravlj. Prodre v vse špranje, kjer se insekti razvijajo in skrivajo ter uničuje njihova jajca. Brizgalnica FLITA ubija molje in

ličinke, katere grizejo tkanino. FLIT varuje Vaše obleke. Uporaba je enostavna. Ne pusti madežev. FLIT je spopolnjen od kemikov svetovnega slovesa. Smrtonosen je insektom, toda ljudem neškodljiv. Dobiva se povsod.

UGONABLJA: Muhe, Komarje, Mravlje
Stenice, Bolhe, Ščurke, Molje i. t. d.

Originalne barve

za Gestetner ciklostil specialni papir za razmnoževanje, se dobi najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6./1.

matrice (kože), vošeni papir

Telefon št. 2980

2

Lubasova harmonika

pride na velesesemj

Paviljon „H“ Koja št. 510-512, 438-462

Ker naša konkurenca širi o nas lažnjive vesti, je v Vašo korist, da se prepričate o svetlovno znani

Lubasovi harmoniki

Lubasova harmonika je prvovrstna po kakovosti. Lubasove harmonike ne more nihče originalno ponarediti. Lubasova harmonika se igra po vsem svetu. Lubasova harmonika zajamčena 2 polni leti. Lubasova harmonika je že 50 let najboljša. Lubasova harmonika je čudovito poceni in sicer:

St.	Ime	2 vrstna	2 krat glašena	Din
500	„Apolo“	2	2	600—
509	„Musika“	2	2	800—
512	„Harmonie“	3	2	1200—
515	„Princes“	3	2	1600—
519	„Kraljica“	3	3	1800—
523	„Sirene“	4	2	1950—
527	„Ljubček“	4	3	2100—

Te cene veljajo samo za Ljubljanski velesesemj.

Brez drugih stroškov! Iz tvornice v Celovcu 10 % ceneje! Po teh cenah in v tej dobri kakovosti kupite samo pri

FRANC LUBAS & SIN
izdelovalnica harmonik
Celovec (Klagenfurt), Avstrija

Lastni zastopniki in zaloge v Severni Ameriki, Južni Ameriki, Franciji, Belgiji, Nizozemski in Nemčiji.

6346a